

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 52.

V Ljubljani, dne 26. decembra 1912.

Leto XXV.

Amerikansko zlato v naši državi.

Ta mesec se je zgodilo nekaj posebnega. Naša in ogrska državna polovica ste iskali posojila. Ogrji so šli k Rotšildu in so pri tem bogatem judu in njegovih judovskih zaveznikih dobili zahtevano vsoto 125 milijonov K. Avstrijski finančni minister je pa šel čez morje in je pri dveh velikih bankah v Novem Jorku najel ravno toliko — 125 milijonov kron. Avstrijski bogati judje očitno priznavajo, da bi ga cenejše v Avstriji sploh ne dobili, to se pravi, da bi gotovo, ako bi ga hoteli tukaj najeti, morali plačati več zanj. Res je pravzaprav žalostno, da mora naša država preko morja iskati posojila. Zdaj se zopet jasno kaže, kako nam v denarnem oziru zveza z Nemčijo in Italijo draži denar. Francozi, ki ga imajo veliko, se ne spuste v to, da bi ga nam posodili, ker ne marajo podpirati naše države kot zaveznice Nemčije, s katero so si v nasprotju; tem manj ob času, ko ni popolnoma izključeno, da bi ne bilo treba Francozom poseči za orožje proti Nemčiji. Nemčija sama pa nima kapitalov na razpolago za večja posojila, ker ima večina ves svoj denar vložen v velikih podjetjih. Denar je tudi na Nemškem silno drag. Tudi tamošnji trgovci in veliki obrtniki ne dobe danes denarja izpod 8 odstotkov. Vendar smo pa s korakom finančnega ministra preko Oceana in s sklenjenim posojilom lahko zadovoljni. Iz njega se jasno vidi, da bogati Amerikanci, ki so najboljši gospodarji v denarnih stvareh, naši državi zapujajo. Ti težki milijoni zlata, ki bodo prišli iz Amerike k nam, pričajo, kako neumno je gobezdane brezvestnih ljudi in njihovih nespametnih žrtev, ki pravijo, da pride država na kant, in da

izgubi papirnat denar svojo veljavo. Kjer bogati Amerikanec brez strahu dá veliko milijonov zlata na razpolago, tam je več kot smešno, če slišimo, da sempatja kaka priprosta ženica, nahujskana vsled brezvestnih laži, prinese svojo hranilno knjižico k denarnemu zavodu in zahteva, naj se ji njenih par sto kron izplača v srebru, ki ga potem varno spravi v svojo nogavico. Ravno tako nespametno je govorjenje, da bi mogla država seči po hra-

nilnih vlogah v denarnih zavodih. Amerikancem, ki so s svojim posojilom izkazali neomejeno zaupanje naši državi, smemo vsled tega biti hvaležni, ker so s tem brez vsakega dvoma tudi znatno pripomogli, da se pomirijo zbegani ljudje pri nas.

V »Domoljubu« smo že večkrat napovedovali, da bo vsled vojnih dogodkov denar drag. To se kaže tudi pri avstrijskem posojilu v Ameriki. Naša država bo morala plačevati za to posojilo obresti po 6¾% in kakor smo že rekli, cenejše ne bi po izpovedbi avstrijskih

bogatinov samih nikjer ne dobila posojila. 6¾% je velika vsota. V rednih časih so se štele te obresti za oderuške, celo pri malih posojilih kmetu ali obrtniku. Danes jih mora plačevati za milijonska posojila država. Ponovimo to, kar smo že večkrat izrekli: Kaj bi bile z našim kmetom, ako ne bi bili o pravem času ustanovili posojilnic? V prejšnjih časih je imela država in velika obrt in trgovina, ki je na velikem denarnem trgu iskala posojil, cenejši denar na razpolago kakor kmet. Danes je kmet tam, kjer je kmečki denar tesno združen v posojilnicah, v boljših razmerah kakor država in veliki podjetniki. Zato je pač nas vseh sveta dolžnost, da svoje posojilnice prav posebno negujemo in da zmisel za kmečko združništvo utrdimo in razširimo čim največ mogoče. Kmetje, držite skupaj v vseh ozirih! V sedanjih časih pa posebno držite skupaj v svojih zadrugah, ki se zdaj bolj kot kedaj izkazujejo kot nepremagljive trdnjave kmečkega stanu.

Naj pristavimo še enkrat v dokaz, kako ostudne in nesramne so liberalne zabavljice na deželno gospodarstvo v kranjski deželi, da ima naša dežela vsled tega, ker je njen deželni odbor v pravem času se preskrbel za prihodnost, denar na razpolago po 4½% in da vsled tega lažje in mirnejše, kakor katera koli dežela in kakor država sama gleda v prihodnost. Vse, kar potrebuje ljudstvo od dežele, se vsled tega mirno, varno in poceni izvršuje in veliki vojni šum, ki straši povsod drugod, je v naši deželi brez pomena. Kako bi bilo z našimi ljudskimi potrebami, če bi si deželni zbor ne bil o pravem času preskrbel potrebne in tako nizko obrestovanega posojila.

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Stem starim voščilom se pozdravljamo Slovenci o svetih božičnih dneh že stoletja in stoletja in želimo drug drugemu pravo, odkritosrčno veselje ter neizkaljeno srečo zlasti ob času, ko obhajamo spomin najveselejšega dogodka, kar jih je kdaj videla zemlja: **včlovečenja Sina božjega!**

Tudi „Domoljub“ zopet in zopet, letos že **petindvajsetič**, odkar obiskuje verne Slovence, prihaja z istim starim, a vedno novim voščilom in želi svojim sotrudnikom, naročnikom in vsem drugim mnogobrojnim prijateljem od srca **prav vesele božične praznike in srečno novo leto!**

A letos „Domoljubu“ to voščilo prihaja tem bolj od srca, ker je pred kratkim obhajal **svoj jubilej** in je ob tej priliki prejel od strani svojih starih in premnogih novih naročnikov toliko izrazov iskrenega prijateljstva in odkritega priznanja, da so mu že v poletnih mesecih prevevali njegovo sicer resno moško srce slovesni občutki božičnega veselja in novoletne sreče! Saj se je ob „Domoljubovi“ **petindvajsetletnici** njegova armada **nepričakovano pomnožila in vez med njim in njo na novo poživila in utrdila!** Saj je ta armada po številu in ugledu tako narasla, da je v ponos somišljenikom in v strah nasprotnikom!

Razni časniki ob sklepu leta radi odkrivajo svoje načrte za v bodoče in obetajo mogoče in nemogoče stvari.

„Domoljub“ bi lahko obetal veliko, pa noče, ker ni prijatelj obljub, ampak dejanj. Zato samo kratko reče: **zvest hoče ostati svoji preteklosti tudi v bodočnosti! Cim starejši in možatejši, tem odločnejši in delavnejši!** To je „Domoljubovo“ geslo!

Kakor pa „Domoljub“ hoče ostati sam sebi zvest, tako ima tudi do svojih prijateljev ob sklepu leta samo eno prošnjo: **ostanite mu tudi vi zvesti!** Veliko vas je, ki „Domoljubu“ že leta in leta dajete gorkega prostorčka pod svojo streho in se ga vedno odkrito razveselite, kadar potrka na vaša vrata. **Naj bo tako tudi v bodoče! Ostanite mu zvesti i zanaprej!**

Veliko vas je pa tudi, ki ste še le letos v jubilejnem letu sklenili z njim **znanje in prijateljstvo.** Pol leta zahaja k vam kot vsakotedenski gost in priznati mu morate, da je prišel vselej prijaznega obraza ter s polnim košem najnovejše in najboljše robe, a to za tako majhno ceno, da ni vredno besede! **In ravno za vas, vi jubilejni naročniki, se „Domoljub“ nekoliko boji, ali mu ostanete po novem letu zvesti ali ne!** Morda je pa tudi pri vas njegov strah neopravičen in je čisto gotovo, da vas tista malenkost 3 kronic ne bo pripravila do tega, da bi mu odpovedali prijateljstvo in zvestobo? Naj bo tako! Potem bo „Domoljub“ v družbi **novih zvestih prijateljev, na čelu stare, a z novimi čvrstimi vojaki pomnožene armade korakal pod staro zastavo a z novim pogumom v novo leto!**

Noč božična kaj da vžigaš
vrh neba zvezdic nebroj,
kaj da mrzla, grošna srca
ti ogrevaš nam nocoj?

Noč božična, noč presveta
ti rodila si skrivnost,
ti razlila si na zemljo
večno blaženo sladkost.

Glej, v presvetlem Betlehemu
Mati božja v njem sedi,
Jezusa v naročju svojem
vsa zamišljena drži.

Angeljci v skrivnost strmiijo:
Slava Bogu naj doni,
mir na zemlji naj odmeva,
ki ljubezen ga rodi!

Fr. Pavšič.

Božič pri Gorniku na Bistrici.

Bilo je na božični večer leta 1813.

Proti vrhu Ljubelja od koroške strani počasi koraka nočni popotnik, mož najlepših let, vendar se mu pozna, da mora imeti hudo dobo za sabo. Obraz mu je suh in vse poteze kažejo, da je moral veliko pretrpeti. Četudi še ne trideset let star, se mu izpod klobuka usipljejo. celi šopi sivih las in tudi njegova hoja kaže, da je izginila iz njegovih nog tista gibčnost, ki je sicer lastna tej starosti. Ko pride na vrh Ljubelja, se vsede na obcestni kamen, nasloni komolce na kolena in se globoko oddahne.

Ta pozni popotnik je Andrej Gornik, kmet doma z Bistrice blizu Tržiča. (Kraj se je imenoval sicer drugače, pa to nič ne de.) Dolgo pot ima za seboj, ker prihaja iz cesarskega mesta Dunaja, kjer ga je vojaška avstrijska oblast začasno izpustila iz vojaške službe. Pred dvema letoma in pol so ga Francozi, ki so bili malo prej zasedli kranjsko deželo, vtaknili v vojaško suknjo in najprej poslali z drugo armado vred na Laško. Bil je to takodimenovani »ilirski polk«, sestavljen iz večinoma slovenskih fantov, ki je igral važno vlogo v Napoleonovih zmagah. Tudi Gornikovega Janeza na Bistrici čvrsto postavijo je opazilo bistro francosko oko in nič mu ni pomagalo, da si je malo mesecev prej izbral družico za življe-

nje, se poročil z njo in prevzel posestvo za očetom, ki se je hotel umakniti v zasluženi pokoj. Zastonj so bile njegove prošnje, zastonj solze mlade žene Majde, zastonj prizadevanje tržiškega mesta, izposlovati mlademu gospodarju oprostitev od vojaške službe. Moral je, kakor rečeno, z drugimi vred najprej na Laško in pozneje z vso velikansko Napoleonovo armado na Rusko. Strašna je bila ta vojska na ruskih sneženih poljanah v grozni zimi leta 1812. Najstrašnejša pa je bila vrnitev poražene in sestradane francoske armade iz Moskve nazaj proti domovini. Velikanska večina vojakov je poginila na tej strašni poti, ki je bila skozi in skozi posuta z mrlji. Srečni in pod prav posebnim božjim varstvom so morali biti tisti, ki so odnesli življenje in se vrnili v domačijo. Med temi srečnimi je bil tudi naš Janez Gornik. Tudi on se je sicer komaj napol živ privlekel na Avstrijsko in ob groznem pomanjkanju in trpljenju do Dunaja. Tu je več časa moral ležati v bolnišnici, kjer si je opomogel in zbral toliko moči, da je bilo sploh mogoče misliti na to, kako bi se povrnil domov. Ko je končno dobil za to dovoljenje, se je nemudoma napravil na pot, četudi meseca decembra ni bil nič kaj pripraven čas za potovanje. Toda misel na dom in na Majdo mu je dajala pogum in mu lajšala pot. Tako je po hudih naporih prišel do Podljudelja na Koroškem, kjer se je oglašil v krčmi in

previdno povpraševal po razmerah na svojem bistriškem domu na kranjski strani. Kako vesel Božič je upal kmalu obhajati s svojo Majdo, ki niti v sanjah ne misli na njegovo vrnitev!

In sedaj je vsega konec! Ko je danes popoldne v podljudeljski krčmi izpraševal, kako je pri Gorniku na Bistrici, mu je krčmar povedal, da je njegova žena, mlada Gornica, pred štirnajstimi dnevi umrla. Ta vest je Gornika čisto potrla. Do večera je kakor brez zavesti strmel predse v krčmi, na noč šele se je podal kakor v sanjah po strmi cesti navzgor proti Ljubelju.

Sedaj sedi vrh Ljubelja na kamnu in zdihuje: »O Majda, Majda, zakaj si me zapustila! Samo malo časa bi bila še počakala!«

Tu zasliši prečudno, ubrano zvonenje in brnenje v zraku; zdi se mu, kakor bi se glasilo sedaj od spodaj gor, sedaj zopet kakor od zgoraj dol. Gornika čudno prevzame. Takoj spozna glasove — to so zvonovi domače dežele. Kvišku skoči in jo ubere naprej po cesti. Kolikor dalje gre, toliko jasneje se glase zvonovi: čisto blizo pri podružnici sv. Ane najglasneje, dol v dolini bolj tiho in zamolklo. In tam dol leži njegova domačija — brez žene, ki mu je bila najdražja na svetu. Pri tej misli ga tako strašno zaboli v srcu, da se z glasnim krikom zgrudi v sneg poleg ceste. Ko se zopet nekoliko pomiri, se mu solze udero po obrazu in zopet zdihuje:

»O Majda, ali te res ni več? Ali je mogoče? Ali te res nikoli več ne vidim?«

Tu zapre oči. Zvonovi, ki so bili za nekaj časa umolkneli, se zopet oglase in skrivnostno pojo čez doline in hribe, se razlegajo nad vrhovi in pečinami, kakor bi hoteli vse povabiti in potegniti tja k jaslicam Odrešenika. Toda za Gornika se glase zvonovi silno žalostno, tako tužno, da se mu srce krči. Zdi se mu, da zvonjenje prihaja z nebes doli kakor pozdrav od njegove Majde. Zdi se mu, kakor bi slišal in razločil glas svoje Majde, ki ga kliče:

»Pridi, Janez, pridi, pridi!«

Silno hrepenenje ga prevzame in zopet se mu udero vroče solze in teko v mrzli sneg. Nato začne moliti, naj ga ljubi Bog kar tu na cesti vzame s sveta gori k njegovi Majdi.

Ko se zopet ozre v dolino, zagleda, kako se sto in sto lučic in bakelj pomika v nižave. Ljudje gredo k polnočnici, da počaste božično Dete v vročih molitvah. In spomni se, kako je še pred tremi leti sam istotako korakal z lučjo proti domači cerkvi in kako je Majda, takrat še dekle, v božični pesmi prepevala z angeljskim glasom tako mило, da je bila cela cerkev globoko ganjena. In zopet mu je silno bridko pri srcu. Naposled zakliče:

»Vse obišče danes božično Dete, samo name je pozabilo!«

Iz zvonjenja pa mu odmeva, kakor bi ga klicala Majda od cerkve gori:

»Pridi Janez, pridi doli, tukaj sem!«

Tu hitro vstane in začne urno korakati v dolino doli. Tudi on hoče vsaj nekaj imeti od polnočnice. Približa se domači cerkvi in vidi, da se je opravilo že začelo in da je ljudstvo že zbrano v razsvitljeni hiši božji ter utopljeno v pobožno molitev. Ko stopi na pokopališče, mu slovesno zadone orglje nasproti, skozi cerkvena okna pa se razliva jasna svetloba po grobeh. Ozre se naokoli in kmalu zapazi v kotu nov grob. Opetekaje se zgrudi na grob in zarije svoj obraz v svežo prst.

»Majda!« zdi huje, »Majda, kajne, tukaj počivaš? Ah, odprj mi in vzemi še mene doli k sebi!«

Dolgo že sedi tako na grobu in še počne tihe besede. Naposled vstane in se približa cerkvenemu oknu. Vse je v lučih, vse moli, mašnik opravlja presveto daritev, na koru pa se glase premile domače božične pesmi. Tu zapoje znano pastirsko, da Janezu kar vroče postane pri srcu.

Pastirč iz spanja	Pa kmalu previdim,
Vstanite nocoj!	Da bati se ni,
Le hitro nakviško,	Mladenček veselo
In pojd' te z menoj!	Me nagovori:
Ne veste, kaj videl	„Ne boj se, ne boj se!“
Nocoj sem že vse,	Mi reče vesel,
In kaj že vse slišal,	„Lej srečo veliko
Cuditi se je!	Ves svet je prejel!

Ko pasel pod hribcem	Kar Bog je obljubil
Sem svoje ovcé,	Ze dolgo popred,
Naenkrat zagledam	Nocoj je vse spomnil,
Vse gaje svetle!	Odrešen bo svet.
Prelepi mladenček	Mesija nebeski
Prikaže mi se,	Vam rojen je zdaj,
Prestrašen jaz revček	Zatéral hudobo,
Bojim se ga še.	Odpéral bo raj.

Ponižno na slamci
Tam v jasilh leži,
Ročice vam mίlo
Naproti molí. —
Hitite vsi k njemu,
On rad vas ima,
Molite, prosite,
Da srečo vama dá!“

To vse mi je rekel
Mladenček vesel,
Nakviško se dvignil
In lepo zapel:
Bogu na višavi
Naj slava zvoní,
In mir naj objema
Vse dobre ljudi!“

Pastirčki preljudi,
Vstanimo, pojd' mó,
Nebeska luč sveti,
Kot dan je svitló!
Pred mlad'ga Mesija
Padimo na tla,
Lepó ga častimo
Iz vsega srca!

O dete presveto!
Pri tebi smo zdaj,
Te pros' mo ponižno,
Vse dobro nam daj!
Da tū bi živeli
Na svetu lepó,
Ko umreti bo treba,
Da šli bi v nebó.

Milo petje in nežno igranje na orgljah stori Gorniku silno dobro ter mu prinese tolažbo in polajšanje. Sicer mu še teko solze, pa te niso več tako pekoče kot prej. Pobožni občutki ga prevzamejo in vroč vzdih se mu iztrga iz prsi:

»Preljubo Dete božje, nikar me ne zapusti in pridi tudi k meni!«

Proti koncu maše stopi Gornik od okna proč. Odstraniti se hoče, preden začno ljudje zapuščati cerkev, ker ne bi rad že sedaj z njimi govoril. Še enkrat pozdravi grob tam v kotu, potem zapusti pokopališče in precej urno stopa proti gričku, kjer stoji njegovo domovje. Ko se približa hiši, zapazi v svoje začudenje, da v čumnati luč gori. Hitro pospeši korake in ravno stopi v senco hišnega vogala, ko se vežna vrata odpro in nekdo stopi na prag ter se ozira doli proti cerkvi. Tam so se ravno pokazale luči in baklje ljudi, ki se vračajo od polnočnice domov. Ko človek na pragu to zapazi, gre zopet nazaj v vežo, a ne zapre vrat za seboj. Gornik se hitro splazi skozi odprta vrata v vežo, nato tiho stopi v hišo. V sosednjo čumnato so duri odprte, na mizi gori luč in ženska postava sedi pri mizi pred odprto knjigo. Ženska prestrašena skoči od iznenadenja odreveni — saj gleda v obraz svoji živi Majdi! V naslednjem hipu že visi žena na njegovem vratu in kliče:

»Jezus Marija! — Janez, ali si res ti?«

In Janez odgovori čisto tiho:

»O Majda, ti si živa in zdrava?«

Dolgo počivata v objemu, potem zopet izpregovori Janez:

»O Majda, kaj sem danes vse pretrpel zavoljo tebe!«

In sedaj pripoveduje o strašnem sporočilu, ki ga je dobil v Podljubelju, kako ga je potrla grozna vest, da je Majda umrla, kako je mislil, da mu ni več živetí, kako je jokal na pokopališču in tako dalje.

Tudi Majdo med pripovedovanjem polijejo solze. Potem mu razloži, kako je najbrž nastala znota. Umrla je res neka kmetica v sosednji vasi, kjer se tudi pravi pri Gorniku. In tako je krčmar v Podljubelju slišal o tem in v svojem pripovedovanju nehote pripravil Gornika v usodepolno zmoto.

»Hvala Bogu, da je tako,« pravi Gornik, »skoro sem danes godrnjal zoper božično Dete, ker sem mislil, da je name pozabilo, ko vse druge obiskuje,

in sedaj mi je prineslo to veselje, to srečo! O Majda, samo da imam zopet tebe in vse je dobro!«

»Janez, ali me imaš res tako rad?«

»Majda, rajši kot svoje življenje, rajši kot vse na svetu!«

Majdo zopet oblijejo solze. Potem ji mora mož pripovedovati, kako se mu je godilo v vojski, zlasti na Ruskem.

Naenkrat Majda vstane, vzame luč v roko, stopi v kot, kjer je stala mala zibelka, potegne za roko Janeza bližje in reče:

»Poglej, Janez, kaj imam jaz tukaj!«

In Janez zagleda v gorkem gnezdecu na mehki blazinici preljubeznjivega otročička z rdečimi ličici in zlatimi laski, ki je mirno spal kakor angelček.

»Majda, čegavo je to dete?« vpraša začudeno.

»Ugibaj!« ponagaja Majda in vsa srečna pristavi: »Čegavo pač kot tvoje!«

»Majda!« zavrisga Janez. »Ali je mogoče? — O ta sreča — ta sreča! . . . Misli sem, da je šlo božično Dete letos mimo nas, in sedaj imamo božično dete celo pod svojo streho.«

In Janez poljubi dete na ličica ter poizveduje dalje:

»Kedaj pa je prišlo na svet?«

»Pred dvema letoma ravno o Božiču.«

»In kako mu je ime?«

»Ugani!«

»Ne, raje povej sama!«

»Ali ti je prav, če je Janezek?«

»O preljuba, zvesta ženka!« In poljubi Majdo na čelo.

»Majda,« pravi čez nekaj časa, »za to srečo pa treba Boga zahvaliti. Stopi sem in poklekni z menoj ter mi pomagaj moliti.«

In pokleknila sta pred jaslice ter molila tako pobožno, kakor morda še nikoli ne v življenju. Med molitvijo pa so jima neprenehoma tekale solze po obrazu. Saj je v resnici prišlo božično Dete k njima in jima prineslo mir in srečo.

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Ko smo zaužili zajutrek, je nekdo nasvetoval, da bi šel kdo kolikor mogoče blizu vrat in klical, morebiti bi utegnil kdo zunaj slišati. Radi tega se je podal Tomič, ki je imel vsled dolge vaje na morju močan glas, po hodniku do vrat in začel klicati, in reči moram, da je delal pravi peklenški vrišč. Nikdar nisem čul takih klicev; a bili so zaman, zunaj jih ni slišal nihče.

kožo naprej, jo potegni čez glavo, odreži ušesa, da ostanejo pri koži. Ako ima zajec še v sebi drob, tedaj ga prereži podolgem čez trebuh do reber ter odstrani čreva in želodec, od jeter pa odstrani žolč. Zajca razdeli, odreži mu glavo z vratom, pleča, flam z rebri, konečno odreži še stegna, da ostane hrbet, ki ga zadaj pod repom prereži, mu odstrani blato, dobro ga operi in obriši. Če je zajec star, ga deni za par dni v kvašo.

Pečen zajec. Zajcu odstrani vse kožice in če je mlad je najboljši brez kvaše. Pretakni hrbet in stegna s slanino, posoli ter deni v kožo, pridaj mu par koščkov korenja, čebule, par zrn čellega popra, žlico vina ali kisa in za jajce surovega masla ali masti. Nato ga deni v pečico, med pečenjem ga večkrat oblij s sokom. Če je mlad, je pečen v tričetrt ure. Pečenemu pridaj par žlic smetane in juhe in ko še prevre, ga zreži na kose, naloži na krožnik in polij z omako, v kateri se je pekel. Zraven pa daj solato, brusnice ali makarone s paradižniki.

Zajec v omaki. Hrbet in stegna, ki si jim odbrala vse kožice, pretakni s slanino, osoli in položi v kožo, zraven pa deni malo narezanega korenja, par koščkov čebule, košček zelene, peresce majarona, žajblja in timeza, košček limonine lupine, nekaj zrn čellega popra, dva zrna brinja in lovorjev list. Pridaj žlico masti ali surovega masla in žlico kisa ali vina. Kozo postavi pokrito v pečico, kose pa enkrat obrni in jim, ko se zarumene, pridaj eno ali dve žlici moke (če potrebuješ več omake, pridaj več moke). Ko se moka nekoliko zarumeni, prilij približno pol litra juhe in ko par minut vre, dodaj par žlic kisle smetane, ki naj še prevre; zajca nato zreži na kosce, naloži na krožnik in nanj preceđi omako. Obloži ga s krušnimi cmoki, praženim rižem itd.

Zajec v obari. Pleča, trebušino in rebra napravi v obari. Deni v kožo žlico masti in par koščkov čebule ter praži v tem četrt ure meso. Potem ga zalij z zelenjavino juho, pridaj soli, dve pesti riža ali nekaj koščkov krompirja. Ko četrt ure vre, prideni žlico prežgane iz masti in moke, vejico majarona, košček limonine lupine in nazadnje žlico kisa. — Jetra, srce, pljuča in ledvice zreži na rezine, deni v kožo na razpaljeno mast, v kateri si zarumenela par koščkov čebule in ko se nekoliko popraži, jo potresi z žlico moke, zalij z juho, osoli ter pridaj nekoliko popra, timeza, tudi žlico kisle smetane. Konečno dodaj še žlico kisa. — Kakor z zajcem postopaj s srno ter jo pripravi ali pečeno ali v obari.

Marinirana srna. Odstrani hrbtu ali stegnu srne kožice, odrgni ga z limonovim sokom in oljem, zavij v snažen prtič ter ga pusti tako par dni. Medtem ga enkrat odvij, zopet odrgni z limonovim sokom in oljem in zavij nazaj. Kadar ga rabiš, ga posoli, pretakni s slanino, položi v kožo, pridaj par žlic vode, košček surovega masla in peči počasno. Med pečenjem ga pridno polivaj z

izcejenim sokom. Ko je pečen, ga razreži, polij nanj sok, obloži s praženim rižem, dušenimi gobami (suhimi ali svežimi) in kuhano karfijolo.

Kvaša. Pristavi v lonec liter vode, pridaj drobno zrezan koren, malo čebulo, lovorjev list, korenino petersilja, vršiček timeza, majarona, par zrn čellega popra in brinovih jagod, rožmarina, limonine lupine in peresce muškatoevega cveta ter vse skupaj 15 do 30 minut kuhaj. Potem prilij nekoliko kisa. Če divjačino takoj potrebuješ, zlij nanjo vročo kvašo, sicer pa ohlajeno.

Vrt

Kaktus je ob času cvetja res nekaj krasnega. Na naših oknih in v naših sobah se je že precej udomačil. Njegov pravi dom je v novem svetu. V Severni Ameriki raste visoko kakor drevo in ista vrsta prezimi pri nas na prostem. V srednji in južni Ameriki raste v veliki množini in objema strme pečine ali pa se vije kakor kača med skalovjem. Lahko bi mu rekli solnčno dete, ker najboljšje vspeva v solnčni vročini. Pri nas jih imamo navadno v loncih. Cveto enkrat na leto, to pa precej trajno. Vrste je veliko. Za zimo in mrz niso preobčutljivi. Prezime v nezakurjeni sobi, ki nje temperatura ne pade pod 8° C. Če pa so v zakurjeni sobi, pa ne sme gorkota presegati 16° C. Zalivati jim pa od meseca septembra do meseca marca skoraj ni potreba. K večjem dvakrat do trikrat med tem časom. Ker rastejo navadno kvišku, se jih v majhen prostor spravi veliko. Meseca marca se te cvetlice presade. Posode naj bodo precej velike. Prst naj bo dobra kompostnica pomešana z drobnim peskom in odpadlim zidom. Nasaditi jih je treba tako, da se voda hitro odteka iz lonca, zato je dno in odprtino založiti s črepinjami in debelejšim peskom. Ko se nasade, je treba dobro priliti in jih postaviti v toplo grede in zakopati v prst. Prve 3 do 4 tedne jih je treba zasenčiti in večkrat zaliti. Čez dan je treba prezračiti, ponoči pa dobro pokriti. Čez 3 do 4 tedne jih je treba polagoma pripraviti na solnčno gorkoto. Kdor pa nima tople grede, treba s presajanjem počakati do maja meseca. Ko so posajeni se postavijo na okno na solnčen kraj ali pa na vrt. Čez poldansko solnce naj se začetkom posaditve zasenčijo. Zalivati jih je treba vsak dan. Razmnožuje se s potaknjenci in sicer spomladi in poleti. Stranski izrastki se previdno odstranijo in se puste 2 do 3 dni nekoliko oveneti. Potem se vsade v peščeno zemljo. Čez tri do štiri tedne, ko so pognali korenine, se vsade posamezno v majhne lonce. Razmnožujejo se tudi s semeni, pa to ni priporočljivo, ker prepočasno raste. Nekatera imena so: kačica, ježevce, ježeva sveča, bradovičar, figovec in še več drugih.

Hiša

Mazilo za snaženje parketnih podov. Razreži v 1 do linpol 1 bencina za 1 K voska. Vosek se v bencinu raztopi in mu daje mlečnobelo barvo. Če hočeš snažiti parkete, vlij malo tako pripravljene tekočine na sukneno krpo in njo namaži parkete, prav lahko in svetlo se zdrgnejo s krtačo in potem zbrisejo z izprašeno suknjeno krpo. Tako osnažena tla ne postanejo temna in prah se jih tako hitro ne prime.

Ravnanje in čiščenje linoleja. Vedno se čujejo pritožbe, da se linolej hitro obrabi in zgubi svojo barvo. Vzrok temu je največkrat slabo in nepravilno čiščenje. V javnih poslopih, pisarnah, prodajalnah, kjer pohaja vsak dan veliko ljudi, je neobhodno potrebno, da se linolej vsak dan pomete in zbrise s ruto, namočeno v čisto vodo. Paziti je, da se zbrise linolej vselej še popolnoma s suho ruto. Vsako četrtletje ga je treba temeljito očistiti z gorko vodo in milom, ki je posebno pripravljeno za umivanje linoleja. Ravno milo največkrat povzroči, da se linolej tako hitro pokvari. Nikdar ne jemlji navadnega mila, sode ali kako drugo ostro čistilo, ker to povzroča, da postane linolej raskav, ker mu odtegne oljnato vsebino in uniči sčasoma popolnoma barvo. Dobro milo za linolej je sicer dražje od navadnega, a to se izplača, ker se z njim hrani linolej.

Ko je pod dobro izplahnjen s čisto vodo in posušen, potem ga šele dobro zdrgni ali skrtači z gorkim lanenim oljem, z oljem za linolej ali z voskom za linolej. Nikdar ne smeš pozabiti namazati linolej, ko si ga temeljito očistila, s kako maščobo, s tem mu povrneš porabljeno oljnato vsebino. V zasebnih stanovanjih ni potrebno linolej vsak dan umivati, pač pa vsak dan ga pometi in skrtačiti ter namazati po potrebnosti. Paziti je, da se vosek za linolej ne namaže nadebelo, da linolej ni pregladek, kar bi lahko postalo nevarno.

Zmrznjena jabolka nikdar ne prinesi v toplo kuhinjo ali sobo. Položi jih v mrzlo vodo in čakaj, da se počasi odtaajajo. Zapazila boš, da se napravi na površju vode led in jabolka se sprimejo skupaj. Ko je zginil ves led vzemi jabolka iz vode in jih kmalu porabi. V hladnem prostoru se tudi drže še par dni.

Kurjava s premogom. Pri kurjavi s premogom je potrebna večja pazljivost, kakor pri kurjavi z drvami. Ako se naloži v peč ali štedilnik veliko premoga naenkrat se ogenj zaduši, prah premoga gre neizgorjen v dimnik in tako se nam zgubi mnogo toplote. Zato, gospodinja, nakladajte premog večkrat pomalem, da vam zgori ves z živim ognjem in se izrabi popolnoma.

Rezanje zamaškov za steklenice. Včasih je zamašek, ki ga hočemo porabiti za steklenico prevelik in če ni posebno oster nož, ga prav težko lepo obrežeš; če pa pomočiš nož v vodo se to prav lahko zgodi.

Mokre dežnike (marele) postavi vedno tako, da je ročaj na spodaj obrnjen in jih pusti tako posušiti. Voda se hitro odteče na vseh koncih dežnika in blago se posuši enakomerno in hitro. Če pa postaviš dežnik tako, da je ročaj obrnjen na zgoraj, kar se ponavadi godi, odteka voda proti vrhu dežnika, tu jo zadržuje okrogla krpica in žičasti krog; dežnik se na vrhu dolgo ne posuši, blago ostane na tem dolgo mokro in se vsled tega hitro raztrga, kar si gotovo že zapazila sama.

Mokre svilenе dežnike ne suši nikdar razpete, svila se preveč napne, postane trda in se rada seka.

Ptički trpe v hudi zimi mnogokrat več žeje kakor glada. Kdor želi ptičkom dobro, naj postavi v hišico za hrano ali na okno poleg zrnja malo posodico z vodo. Seveda se mora prepričati včasih, če voda ni zamrznila, ker ptički trdo ledeno skorjo ne morejo preključavati.

Zmrznjene rože pri kokoših pozimi se lahko prepreči, ako se daje kokošim piti iz prav plitve posode, da rože ne namočijo, le mokra roža hitro zmrzne, zmrznjena roža povzroča živali bolečine, zato jih je izločiti od druge perutnine, da jih ne kljuje. Namaži bolno rožo z glicerinom, s tem lajšaš živali bolečine in zmrzlina se hitreje pozdravi.

Kdor ima ribice doma v steklenih posodah naj zelo pazi, ko menjava vodo. Kakor znano imajo ribe mrzlo kri. V vodi so primorane prilagoditi se vsem temperaturam. Narava vodo po višjih zakonih vedno meša, tako da imajo ribe v vodi vedno enako toploto. Če se je privadila ribica v posodi, recimo toploti 14° C, je razumno, da mora zboleži, ako se toplota vode, ko se jo menja, zniža ali zviša in pri takem menjanju ribice navadno umro. Najbolje je, toploto vode, v kateri je ribica s toplomerom zmeriti in napraviti zopet enako toploto.

Ptički v kletkah rabijo jeseni in pozimi malo več pozornosti. Poleti so navadno blizu odprtega okna, pozimi jih moramo imeti le v sobi, ker jim škoduje mrzli zrak in preprih; ko prezračiš sobo postavi kletko vedno na prostor, kjer prav nič ne vleče. Slab zrak, duh in dim od peči in tobaka škoduje nežnim glasilkam. Neusmiljeno je pokrivati ptička in ga postavljati v temen kot. Pokriti ptički žalostno prebijajo življenje, ne obsijejo jih solnčni žarki, slab duh odpadkov jim kuži zrak, tako da postanejo bolni in kmalu poginejo. Le ko prineseš zvečer luč v sobo, pokrij kletko. Ne dajaj nikdar ptičkom ledenomrzle vode iz vodovoda ali vodnjaka!

Mlekarstvo

Poraba mleka.

Mleko služi v gospodinjstvu v vsestransko porabo. Lahko se isto uživa takoj še gorko po molži, če je krava v resnici zdrava, ali kuhano. Bolj priporočljivo seveda je piti kuhano, ker se ni bati bolezni, ki se po mleku lahko prenesejo na človeka. Tudi mleko zdrave krave ni vedno užitno in okusno. Po teletenju ima mleko čisto drugačen okus, vonj, barvo in redilno vrednost, kakor navadno. Tako mleko ni zdravo za hrano ljudi, ker je po naravi namenjeno le mladiču, kateremu služi kot zdravilo. Odtegniti teletu prvo mleko, mlezvo imenovano, ni priporočljivo. Mlezva vpliva na teleta odvajalno in ga očisti od smoli podobnega blata po črevih. Danes že skoro vsaka dekla ve, da se teletu ne sme odtegniti prvega mleka. Dobijo se v deželi še osebe, ki mislijo, da bi zamoglo tako čudno mleko škodovati teletu. V tem oziru bodimo brez skrbi in zaupajmo v previdnost božjo, ki je po svoji modrosti tako pametno uredila.

Mlezva ima rumeno barvo, slan in grenak okus, je vlačljiva ter se pri kuhanju takoj zgosti. Prve ure po teletenju vsebuje mleko komaj 75 do 80% vode (navadno mleko 87%), veliko beljakovine in manj mlečnega sladkorja, mlezva ima tudi neprijeten okus, vsled tega naj se, ako teletu preostaja, pokrmu starejšim prašičem; mladim pujskom bi mlezva lahko občutno škodovala.

Mlezva je neporabna v gospodinjstvu za ljudi, tudi kuhane se ne sme rabiti, ker lahko povzroči bolezni na prebavnih organih. Dajati kuhano mlezvo otrokom, je nedopustno. Za sirenje je mlezva popolnoma nesposobna, še manj za mlekarstvo ali sirarno. Najmanj en teden po teletenju ni dovoljeno dajati mleko ne v mlekarstvo, ne odjemalcem. Osem do deset dni naj se mleko porabi za prašiče. Po preteku tega časa pa se mleko brez skrbi lahko zopet porablja v gospodinjstvu.

Ob času pojatve krav, mleko istotako ni sposobno za na trg ali mlekarstvo, ker je grenko in vodeno. Tega v mnogih krajih ne vedo in vseeno prinašajo mleko svojim odjemalcem. Tako mleko je otrokom škodljivo in se rado skisa. Gospodinja v okolici mest pazite na mleko, ako hočete dobro postreči svojim odjemalcem. V mestih odjemalci takoj zapazijo vsako nepravilnost mleka in tudi vedo, da imajo opraviti z nerazsodno ali celo zlobno gospodinjo. Slednjič bodi še omenjeno, da je mleko posameznih krav ob času molže proti koncu brejosti lahko grenko in škodljivo.

Kislo mleko je v poletnem času jako okrepčujoča in okusna jed ter gasi žejo. Uživanje kislega mleka je na de-

žel in v mestih že skoraj povsod v navadi. Le škoda, da isto ni vedno tako okusno kot bi moralo biti. Krivdo nosi zopet gospodinja, ki ne zna kisati mleka. V zaduhlih prostorih je izključeno mleko skisati tako, da bi imelo dober okus.

V hladni kleti, kamor prihaja dosti svežega zraka, se mleko najbolje skisa. Mleko je treba naliti v snažne, steklene ali pločevinaste latvice; glinaste niso priporočljive za kisanje mleka, ker je nemogoče iste popolnoma osnažiti. Irijeten okus napravijo skisanemu mleku mlečno kisle gljivice, ki potrebujejo za uspešen razvoj mnogo svežega zraka. Ako istega ni, se mleko v poletnem času sicer skisa, a nima prijetnega okusa. Mleko, kisano v zaprtih, zaduhlih omarah, kjer ni zraka, je grenko in včasih celo neužitno. Mlečno kisle gljivice, ki dajo skisanemu mleku prijeten aromatičen okus, razvijati se morejo le tam, kjer se nahaja dosti svežega zraka. Pri pokvarjenem kislem mleku stopi na površje zelena sratka in večkrat tudi plesen. Tako skisano mleko ni za uživanje in ga je porabiti kvečjemu za starejše prašiče.

Pravilno skisano mleko pospešuje prebavljenje in daje človeku tek do jedi, nasprotno povzroča pokvarjeno skisano mleko bolezni na prebavnih in jemlje človeku tek. Zato se tudi mnogi branijo uživati kislo mleko.

Gospodinja, poskrbite za zdravo kisloto mleko v gorkih poletnih dneh. Pomnite sledeče:

Vzemi mleko za kisanje le od zanesljivo zdrave krave. Pri molži in po molži skrbi za največjo snago. Mleko odstrani takoj po molži iz hleva ter ga precedi skozi gosto sito. V veliki vročini mleko ohladi v vodi. Nalivaj mleko v snažne latvice, a ne do vrha. Izberi hladen prostor za kisanje. Zamreži okna z gosto mrežo, da ti muhe in drug mrčes ne ponesnaži mleka. Ta kratka navodila zadostujejo za pravilno kisanje mleka. Zeleti bi le bilo, da bi se skisano mleko uživalo še v veliko večji meri, kot se sedaj. Tako se bo tudi mogoče uspešneje bojevati zoper alkohol. Žejo si mora človek pogasiti na kak način, ako ni mleka ali sadja, se pije pivo, vino ali celo žganje. Kislo mleko pa ne pogasi samo žeje, ampak je tudi zdravo, redilno in po cení. Zlasti je priporočati uživanje kislega mleka v onih krajih, kjer manjka sveže, zdrave vode.

Posneto mleko služi na deželi za pitanje prašičev. V času, ko so se začele snovati na Kranjskem mlekarске zadruge in se je v mlekarinah izdelovalo v pretežni večini le surovo maslo, so morali zadržniki jemati posneto mleko nazaj. V začetku si niso znali s tem mlekom mnogo pomagati, misleč, da nima redilne vrednosti. S posnemalniki posneto mleko ima bolj modro barvo in ne izgleda tako okusno, kakor polno mleko. Preveč navajeni smo na okus polnega mleka, zato se posneto mleko obsoja za ničvredno. Koliko je šlo po-

Čez nekoliko časa je prenehal in prišel nazaj zelo žejen in je moral dobiti nekoliko vode. Po tem poskusu smo klicanje opustili, ker je samo zmanjševalo zalogo vode.

Zatorej smo se vsedli s hrptom proti našim ničvrednim dijamentom v onem strašnem brezdelju, ki je bila ena najhujših bolečin naše usode.

Nastlonil sem obupan svojo glavo na široko ramo Sergijevo in se zjokal; in mislim, da sem slišal Tomiča, ki se je na drugi strani davil in se ljutil, da je prišel semkaj.

Oh, kako dober in pogumen pa je bil naš tovariš. Ako bi bila midva dvoje prestrašenih otrok in on naš varih, ne bi mogel bolj nežno ravnati z nama. Pozabil je na svojo nesrečo in storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da naju pomiri; pripovedoval nama je zgodbe mož, ki so bili v podobnih okoliščinah in so se na čudovit način rešili; in ko naju to ni moglo več potolažiti, dokazoval je, da je to samo konec, ki itak čaka nas vseh, da bo kmalu končano in da smrt od onemoglosti ni tako huda (kar pa ni res). Nato je zopet, kakor sem ga že nekoč slišal, dejal, da naj se izročimo usmiljenju višje moči, kar sem storil jaz z veliko gorečnostjo.

Krasen značaj je on, zelo miren in zelo močan.

In tako je minul dan, kakor je prešla noč (ako smem rabiti te besede, ko je bilo vse okoli nas najbolj temna noč) in ko sem prižgal vžigalico, da pogledam na uro, je bilo sedem.

Zopet smo jedli in pili in med jedjo mi je prišlo nekaj na misel.

»Kako je to,« sem rekel, »da je zrak v tem prostoru vedno svež? Gost in težak je sicer, vendar popolnoma svež.«

»Sveta nebesa!« je vzkliknil Tomič in planil pokonci; »na to nisem mislil. Skozi skalnata vrata ne more prihajati, kajti zaprta so tako, da ne prepuščajo zraka. Vendar od nekje mora prihajati. Ako bi ne bilo zračnega toka tukaj, bi se morali zadušiti kmalu, ko smo prišli notri. Poglejmo na okoli!«

Čudovita je bila sprememba, ki jo je napravila ta neznatna iskrica upanja na nas. V trenutku smo vsi trije na vseh štirih tipali naokoli, da bi začutili najmanjše znamenje zračnega piha.

Eno uro ali še več smo tako tipali okoli, dokler nisva Sergij in jaz v obupu opustila to delo, ker sva se občutno poškodovala, neprestano butajoč s svojo glavo ob slonove zobe, zaboje in ob stene dvorane. Tomič pa je tipal še dalje, rekoč z nekako veselostjo, da je boljše delati kakor pa obupavati.

»Vesta kaj, prijatelja.« je rekel kmalu nato nekako prisiljeno, »pojdita semkaj.«

Takoj sva zlezla proti njemu.

»Borovski, položite svojo roko semkaj, kjer je moja. No, ali čutite kaj?«

»Mislim, da čutim, da prihaja zrak notri.«

»Sedaj poslušajte!« Vstal je in udaril z nogo po prostoru in žarek upanja je zasijal v naših srcih. Donelo je votlo.

S tresočo roko sem prižgal vžigalico. Samo tri sem še imel, in videli smo, da smo bili na eni strani sobane čisto v kotu; radi tega tudi nismo mogli poprej opaziti votlega donenja na tem mestu. Ko je vžigalica gorela, smo pozorno pregledovali mesto. Nekaka črta stika se je nahajala v živi skali in, sveta nebesa! tamkaj se je v površini skale nahajal kamenit obročast držaj. Nobene besedice nismo spregovorili, preveč smo bili razburjeni in naša srca so utripala premočno, da bi zamogli govoriti. Tomič je imel nož s kaveljnom, kakor jih rabijo za izkopavanje kamenov iz konjskih kopit. Odprl ga je in praskal z njim okoli obroča. Naposled se mu posreči priti do njega; polagoma ga vzdigne, boječ se, da ne bi zlcnil kaveljna. Obroč se je začel premikati. Ker je bil iz kamena in tekom stoletij takorekoč prirastel, šlo je delo zelo počasi. Vendar je kmalu stal

S tresočo roko sem prižgal vžigalico.

pokonci. Nato ga prime z rokami in vleče z vso svojo močjo, vendar se ni premaknil.

»Daj, da jaz poskusim.« sem rekel nepotrpežljivo, kajti ležal je kamen ravno tako v kotu, da bi ga mogla dva nakrat vleči. Prijel sem zanj, vendar brez uspeha.

Nato je poskusil Sergij in tudi zastonj.

Tomič je zopet vzel svoj kavelj in praskal okoli stika, kjer smo čutili, da prihaja zrak.

»Sedaj, Vojnovič,« je rekel, »primite še enkrat; močni ste za dva. Počakajte,« in vzel je z vratu močan, črn svilen robec, ki ga je zvest svoji navadi in snagoljubnosti še nosil in ga vtaknil v obroč. »Borovski, primite Vojnoviča okoli pasa in vlečite na vso moč, ko bom dal znamenje. Sedaj!«

Sergij je napol vso svojo velikansko moč in Tomič in jaz sva storila isto tako z vso močjo, ki nam jo je dala narava.

»Kvišku! Kvišku! Premika se!« je hropel Sergij, in slišal sem, kako se mišice pokale po njegovem krepkem hrbtu. Naenkrat se je začul glasen resk in nato puh zraka — in vsi trije smo ležali na hrbtu na tleh, pred nami pa velika kamenita plošča. Sergijeva moč je to dosegla in nikdar ni moč mišic storila več.

»Vžgite užigalico, Borovski,« je rekel, kakor hitro smo se pobrali in prišli do sape.

Storil sem tako in pred nami se je nahajala, Bogu bodi hvala! prva kamenita stopnica.

»Kaj sedaj storimo?« je vprašal Tomič.

»Po stopnicah pojdimo in zaupajmo božji previdnosti!«

»Počakajte!« je rekel Sergij, »Borovski, vzemite biltonga in vodo, ki je še ostala; morebiti jo utegnemo še potrebovati!«

Splazil sem se nazaj na naš prostor pri zabojih in ko sem dospel tja, mi je šinila v glavo neka misel. Poslednjih štiriindvajset ur ali tako nekako se nisimo mnogo zmenili za dijamente in vseka misel nanje nam je bila celo zoprna, ker smo vedeli, kaj so nam prinesli; vendar sem sedaj mislil, da bi bilo dobro, ako bi jih nekoliko utaknil v žep, za slučaj, ako se nam posreči priti iz te pošastne jame. Radi tega sem utaknil svojo pest v prvo skrinjo in napolnil vse žepe svojega starega lovskega plašča in položil na vrh — srečna misel je bila to — nekoliko pesti polnih večjih kamenov iz tretje skrinje.

»Prijatelji!« zakličem, »ali nočete vzeti seboj nekoliko dijamentov? Jaz sem že napolnil svoje žepe.«

»O! Zlodej naj ima te dijamente!« je rekel Sergij. »Nadejam se, da ne bom nikdar več pogledal dijamentov.«

Kar se tiče Tomiča, ni odgovoril ničesar. Mislim, da se je poslavljaj od ostankov uboge deklice, ki ga je tolikanj ljubila. In četudi se ti utegne zdeti čudno, čitatelj, ki sediš zložno doma in razmišljaš o ogromnem, da, neizmernem bogastvu, ki smo ga tako popustili, te morem zagotoviti, da bi se ti sam ravno tako malo zmenil za dijamente, ako bi bil preživel kakih osemindvajset ur brez upanja v tem prostoru in se podal potem v neznano osrče zemlje v divjem strahu, da bi se reši strašne smrti. Ako se ne bi tekom svojega življenja tako privadil, nikdar pustiti za seboj količkaj vrednega, samo ako sem mogel nositi seboj, bi gotovo tudi jaz ne bil napolnil svojih žepov.

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Po mnogih blodnjah iz ulice v ulico smo končno vendar dospeli k polku našaj. Ko je polkovnik čul, da smo se vrnili, je takoj prišel k nam, da izrazi svo-

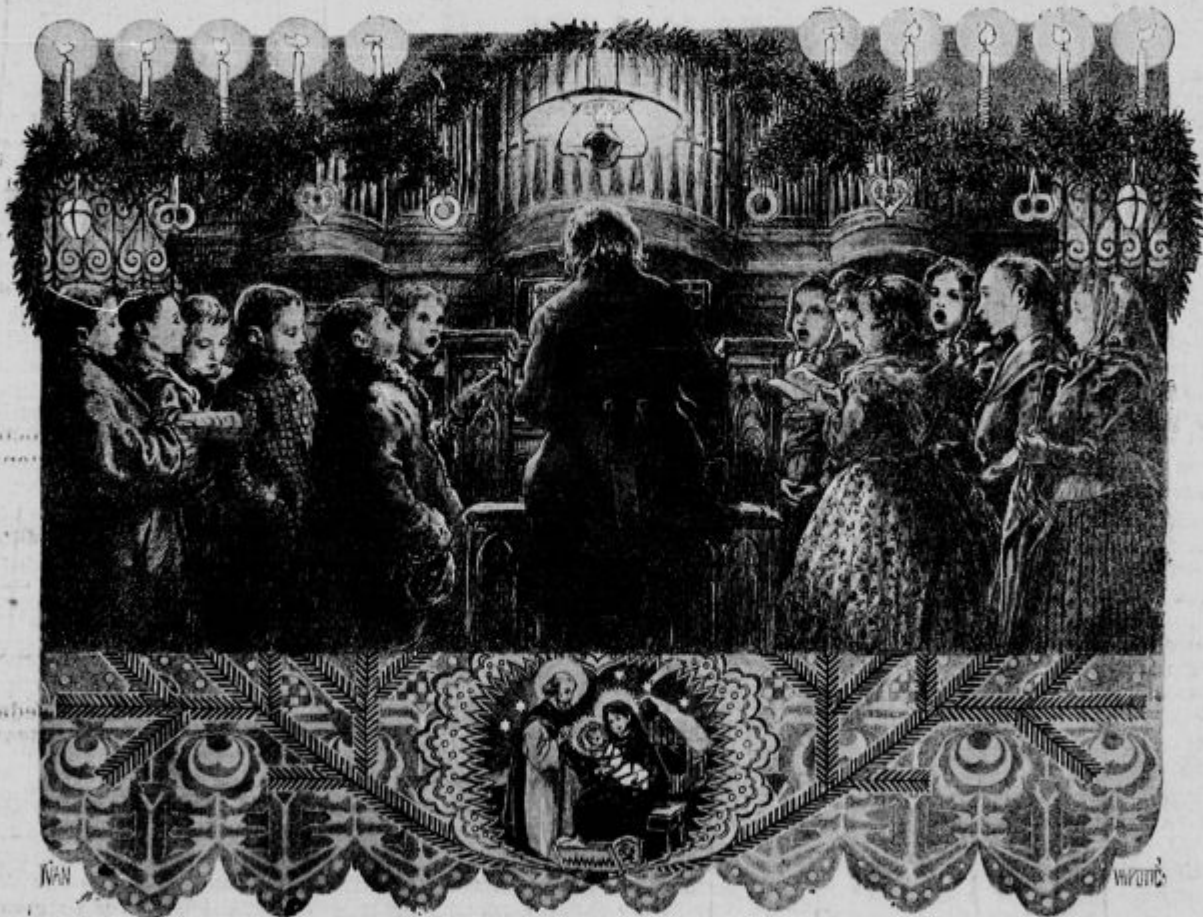
svitlim mečem. Dobro se nam je godilo, kajti v polni meri smo si privoščili pijske in vsakovrstnih slaščic, ki so jih bili nanesti na trg.

Ta dan, 15., ob deveti uri zjutraj, je polk zapustil trg pred guvernerjevo palačo, da se poda proti Kremlu, kjer se je bil nastanil cesar. Jaz sem s petnajstimi možmi ostal še v palači za stražo.

O petih se je naša stotnija zopet vrnila, ostali del polka je moral pa skrbeti za omejitve požara, ki je divjal v okolici Kremla. O polnoči je pa izbruhnil ogenj v neposredni bližini Kremla. Vojaštvu se je to pot sicer še posrečilo, biti mu kos; toda ko je iznova zadivjal zjutraj ob treh, tedaj je bil vsak napor brezuspešen.

časa brez določene smeri blodili semintja, kakor nam je pač dopuščal ogenj, smo naleteli na juda, ki si je ob pogledu na gorečo sinagogo, katere rabinec je bil, pulil brado in lase. V nemščini nam je tožil, da so on in njegovi verniki vse svoje imetje in dragocenosti skrili v svetišču, ki bo sedaj vse izgubljeno. Trudili smo se, da ga potolažimo, potem smo ga prijeli za roko in mu ukazali, naj nam pokaže pot do Kremla.

Še danes se moram smejati, ko se spomnim, kako nas je žid sredi svoje tuge in bridkosti takoj vprašal, ali nimamo ničesar na prodaj ali v zameno. Bila je pač le moč navade, ki mu je narokovala to vprašanje, kajti v tistem hipu res nikakor ni bila prilika za kupčijo in trgovino.

V božični noči ...

Jo nevoljo zaradi naše dolge odsotnosti in zahteva odgovor, kje smo se potikali včeraj od sedme ure zvečer pa do danes. Ko pa je ugledal naše ujetnike in našega ranjenca, in čul o nevarnostih, katerim smo bili izpostavljeni, se je potolažil in bil vesel, da smo bili zopet tu, kajti bil je zaradi nas že v velikem strahu.

Na trgu, na katerem je bil nastanjen naš polk, je bilo sedaj, kakor bi se bila zbrala vsa ljudstva vesoljne zemlje, kajti mnogi naših vojakov so se opravili kot Kitajci, Tartari, Perzijani in Turki ali oblekli dragocene ruske kožuhe in celo francosko dvorno obleko s

To noč je dva moja tovariša in mene obšla želja, da bi si bolj od blizu pogledali Kreml, o katerem se je toliko govorilo. Mahnili smo jo torej na pot. Za pot samo sicer nismo potrebovali luči, a ker smo nameravali spotoma obiskati tudi stanovanja in kleti premožnejših Moskvičanov, smo vzeli seboj vsak po enega vojaka, ki je nosil z nami sveče, ki smo jih bili nabrali po prodajalnah.

Kljub temu, da sta bila moja tovariša že dvakrat prehodila pot do Kremla, smo vendar kmalu zašli, kajti vedno se podirajoče hiše so dajale ulicam vsak trenutek drugačno lice. Ko smo nekaj

Ko smo prehodili več mestnih delov, ki so večinoma vsi goreli, in zapazili tudi kako lepo ulico, ki je bila še ohranjena, smo nedaleč od reke Moskve dospeli na majhen, nekoliko vzvišen trg, od koder nam je žid pokazal stolpe na Kremlu, ki so bili v svitu plamenov videti tako jasno kakor ob belem dnevu. Tu smo se ustavili toliko časa, da smo posetili neko klet, katero je ravnokar zapuščalo nekaj gardnih konjikov. V kleti smo si nabrali vina, sladkorja in drugih koristnih predmetov, in vse naložili na rame našemu židu.

Ze se je bilo zdanilo, ko smo dospeli

do prvih kremlovih nasipov. Šli smo skozi visoka vrata in onstran nasipa krenili na desno, dokler nismo prišli do visokega zidu, preko katerega so v gotovih presledkih moleli močni stolpi, na katerih so se svetili pozlačeni orli. Ko smo zopet tu morali skozi mogočna vrata, smo stali nasproti prestolnemu gradu, v katerem se je Napoleon naselil prejšnji dan. Noč od 14. do 15. je bil prebil v nekem predmestju.

Tu smo naleteli na nekaj naših tovarišev, ki so nas prijazno povabili na skupni zajtrk. Jedli smo sveže meso, katerega smo že dolgo pogrešali, in pili izvrstno vino.

Nedolgo pred poldnem, ko smo se še zabavali z našimi prijatelji, naslonjeni na ogromne topove, ki so stali na obeh straneh vrat arzenala, stoječega nasproti gradu, smo začuli klic: »K orožju!« Ogenj je bil prodrl do gradu. Nekaj minut pozneje so že padali goreči kosi lesa na dvorišče, kjer so stali vozovi z municijo (strelivom). Strah, da se bo vse vnelo in z nami vred zletelo v zrak, je povzročil nekoliko nereda, zlasti še, ker je bil navzoč cesar, katerega so morali takorekoč prisiliti, da je zapustil ogroženi Kreml.

Ko je vse tekalo semintja, smo se mi tiho umaknili, da se vrnemo k polku nazaj. Dopovedali smo židu, kje bi polk približno stal, in ta nam je svetoval smer, ki naj bi nam okrajšala našo pot. Toda bilo je nemogoče priti dalje, povsod nam je ogenj zastavil pot. Šele ko smo prišli na cesto, ki so jo bili oprostili zaprek zaradi cesarja, da se je mogel umakniti s Kremla, smo mogli dalje. Veter in požar sta divjala kakor za stavo. Prišli smo na breg Moskve. Nato smo krenili v ulice, ki so bile ostale deloma še nepoškodovane, ali pa tudi v take, katerih hiše so bile le še kup pepela in kamenja.

Iz ene zadnjih ulic smo dospeli v del mesta, ki je bil popolnoma vpepeljen; tu se je naš žid trudil, da bi poiskal cesto, ki bi nas privedla na trg pred guvernerjevo palačo.

V smeri, v katero smo jo sedaj mahnili, nam je ležal Kreml na levi. Sapa nam je gnala v oči vroči pepel, tleča tla, po katerih smo morali večinoma hoditi, so nas pa žgala v podplate.

Imeli smo za seboj že precejšnjo pot, ko zagledamo pred seboj popolnoma odprt prostor. Bil je to judovski del mesta, katerega male, popolnoma lese-ne hiše je bil ogenj do tal uničil. Ko je naš vodnik to zagledal, je obupno zavpil in se nezavesten zgrudil na tla. Hitro smo ga oprostili bremena, ki ga je nosil na hrbtu, mu vlili v usta nekoliko kapljic žganja in ga z njim drgnili tudi po obrazu. Kmalu je odprl oči in nam dal na naša vprašanja razumeti, da je postala njegova hiša žrtev požara in da je v njej našla najbrže smrt tudi cela njegova družina. Ko je to povedal, je zopet padel v nezavest, tako da smo se morali odločiti, da ga pustimo ležati na mestu, dasi smo storili to zelo neradi, kajti kdo je vedel, kaj se nam vse lahko

dogodi v takem labirintu. Ker se torej nismo smeli dalje obotavljati, smo stvar, ki jih je do sedaj nosil jud, naložili enemu naših vojakov in nadaljevali svojo pot. Toda kmalu smo bili primorani, ustaviti se.

(Dalje prih.)

Vesti z Balkana.

POGAJANJA ZA PREMIRJE V LONDONU.

Začetek zborovanj. — Grey — častni predsednik.

16. t. m. so se šli prvič odposlanci Balkana, da se dogovore o miru. V palači, ki jo je angleški kralj odstopil, jih je pozdravil najprej ministrski predsednik sir Grey, ki je govoril o imenitnosti pogajanja za blagoslov miru. Vsi predsedniki posameznih odposlanstev so se mu zahvalili in mu ponudili častno predsedstvo, ki ga je tudi sprejel.

Pogoji balkanskih zaveznikov.

Prva točka, ki se mora obravnavati, so predlogi, ki jih zavezniki Turčiji predlagajo, nakar Turki predložijo protipredloge. Zavezniki so se po došli poročilih zedinili za te točke: Turčija mora odstopiti celo Makedonijo in Epir, predati Odrin, Skader in Janino, odstopiti Tracijo do črte Mēdija-Enos z Lozengradom in Lüle-Burgasom; odstopiti mora Kreto in egejske otoke, vsaj tiste, ki so zasedeni. Podeli naj se samouprava notranji Albaniji, ki naj jo vlada od Turčije neodvisen guverner; zavezniki anektirajo severne in južne dele Albanije.

Ali bodo zopet topovi govorili? — Danev o pogajanjih.

Turki so dobili novega poguma. Z vso odločnostjo izjavljajo, da Odrina ne bodo odstopili. Zdi se, da igra tu veliko vlogo spletkarstvo diplomatov. Laški listi dolže avstrijske diplomate, ki da bi radi zopet vojsko, da lažje s Srbijo obračunajo. — Tudi so začeli Turki brž pri pogajanjih spletkariti. Izjavili so namreč, da niso pooblaščenim dogovarjati se z Grki, če tudi ti ne podpišejo premirja. Izgovorili so si rok do četrtka, da dobe tudi za to potrebnih navodil od doma.

Prav tako odločni so pa tudi zavezniki, zlasti Bulgari. Njihov vodja dr. Danev je izjavil proti časnikarjem, da se takoj pretrgajo vsa pogajanja, če Turki ne mislijo odstopiti Odrina. Če niso Turki zadovoljni, da jim pustimo Carigrad, jim bomo v nadaljnji vojni še tistega vzeli.

VESTI Z BOJIŠČ.

Črnogorci in Skader. — Čudno premirje.

Res lepo premirje! Turki in Črnogorci so ga podpisali, a oboji se bore naprej. Ker se Turki ne udajo, se morajo tudi Črnogorci naprej boriti. Glavna borba okrog Skadra obstoji sedaj v tem, da Turki obstreljavajo črnogorske postojanke, ti pa odgovarjajo, kolikor je v obrambo potreba.

Do večjega spopada je prišlo 14. t. m. Turki so med Skadrom in Taraboskem zažgali dve vasi in začel se je izpad, ki so ga Črnogorci s tremi bataljoni odbili.

Grki. — Pomorska bitka. — Janina.

Turki so že dalje časa zahtevali, naj njihovo brodovje odrine na visoko morje in poišče sovražnika, da ga uniči. Res se je brodovje nazadnje okorajžilo in šlo nad Grke. V Dardanelah se je vnel boj. Grki so predrzno napadli Turke, ki so kmalu bežali. Ena večjih ladij je zelo poškodovana od torpedovskih krogel. — Pri Dedeagažu so Turki izgubili tudi dve torpedovki.

Boji pred Janino so videti brez večjih uspehov. Do resnejših in večjih bojev ne pride, zato pa tudi Grki ne do Janine. — Zadnje dni so poročali o hudem artiljerijskem boju, kjer so morali turški topovi umolkneti.

Srbski vojni plen.

Po najnovejših poročilih so dozda prepeljali Srbi iz zasedenih krajev po železnici v Srbijo 213.000 pušk, 308 topov, 40 milijonov patron, 40.000 vojaških uniform, 21.000 sukenj, 100.000 poljskih vojaških steklenic in 5000 gamaš. Topovi so razun osmih vsi v dobrem stanju.

Bulgarska vojska pred Čataldžo in Odrinom.

Bulgarska vojska sedaj počiva. Vse vojaštvo s častniki in zdravniki prebiva v hišicah, napravljenih iz zemlje. V bližini teh koč so nameščeni divizijski bolniški oddelki, ki so z vsem potrebnim preskrbljeni. Zvečer si kuhajo čaj ali juho, drugi si pečejo celo čevapčiče (mesna narodna jed). Dolge noči si krajšajo s sviranjem in petjem.

Pred Odrinom je vojaštvo deloma nastavljeno v bližnjih vaseh, iz katerih se je prebivalstvo radi varnosti izselilo. Tem vojakom že celo ni nobene sile.

Bulgarske odredbe proti koleri.

Na poziv bulgarske vlade, da se sposobne osebe oglase za zdravstveno službo proti koleri, ako bi se ista zanesla v Bulgarijo, se je prijavilo jako mnogo oseb. Otvorili so takoj štiri osemdnevne tečaje za pouk teh deloma prostovoljnih, deloma plačanih sanitarnih pomočnikov, ki se nato razdele v oddelke in pošljejo predvsem v Čataldžo, kjer je nevarnost največja. Na turški strani je namreč še vedno mnogo za kolero bolnih in nevarnost je torej tudi za Bulgare.

Car Ferdinand v Solunu. — Bodočnost mesta.

Car Ferdinand je odpotoval v Solun. Na potu je bil na vseh postajah od osvobojenega prebivalstva navdušeno pozdravljen. Car je v Solunu sprejel bulgarskega in grškega prestolonaslednika in nato obiskal grškega kralja Jurija. Vlada sta se objela in poljubila ter drug drugemu čestitala na zmagi krščanskega orožja.

Pravijo, da je šel car v Solun, da pokaže, da resno hoče imeti Solun zase, vsled česar se je tudi umaknil maloodločni general Todorov generalu Andrejevu, ki je bolj odločen. Drugi pa mislijo bolj upravičeno, da je Ferdinand šel v Solun, da se z grškim kraljem zaradi mesta pogodita.

V Solunu se menda podata tudi srbski in črnogorski kralj. Tu naj bi se vršila konferenca balkanske zveze v svrhu razdelitve osvojenega ozemlja.

Važnejše pozicije okrog Soluna so zasedene od Bulgarov. Ravnotako je tudi kolodvor na progi v Dedeagač v bulgarskih rokah. — Pred kratkim se je komisija vojaških atašejev izrekla, da so pravi zmagač Soluna Bulgari in ne Grki.

Pogosto se med sedanjimi pogajanjimi sliši tudi mnenje, naj bi bil Solun prosto, nevtralnno mesto, če se že ne more doseči sloga med Grki in Bulgari.

Bulgarsko sobranje.

V soboto, dne 14. t. m., otvorilo se je bulgarsko sobranje, državni zbor. Prestolni govor je prebral minister Gešov. Car se v tem govoru spominja bulgarskih zmag in čestita bulgarskemu ljudstvu. Povdarja veliki pomen teh zmag in končno izraža upanje, da ne bo treba vojne nadaljevati. — Sobranje se je spomnilo padlih častnikov in vojakov ter se je zahvalilo voditeljem armade.

Političen pregled

MEDNARODNI ZAPLETLJAJI. — ŠE VEDNO NEJASNOST.

Konec afere Prochazka. — Osramočeni hujskači.

Nemški listi, ki imajo pred očmi v prvi vrsti ta cilj, da bi ponižali in osramotili Jugoslovane, so pisali cele tedne po cele strani o zadevi Prochazka. Pisali so najprej, da so ga Srbi umorili, potem da so ga poškodovali in nazadnje, da so se mu godile strašne krivice v ječah in na poti. Sedaj pa stoji to nemško časopisje osramočeno in ponižano pred svetom. Izkazalo se je namreč, da so bila vsa poročila izmišljena, samo da bi mogli hujskati na vojno. Izjava c. kr. korespondenčnega urada je pokazala, da je le slovansko, zlasti slovensko časopisje pravilno poročalo.

Ta izjava pravi to-le: Preiskava, ki jo je ministrstvo za zunanje zadeve v aferi Prochazka po svojem odposlancu

izvršilo, je dovršena. Na podlagi te preiskave se lahko reče, da so vse vesti, da bi bil Prochazka od srbske strani zadržan na svojem mestu kot jetnik ali da bi bil celo poškodovan, brez vsake podlage. Izvršili so se pač neki pogreški s srbske strani proti Prochazki; za te bodo naši zahtevali zadoščenje.

Kaj Srbi očitajo Prochazki?

Srbi očitajo Prochazki, da je kot konzul kazal svoje sovraštvo do Srbov, četudi bi bil moral biti kot konzul nepristranski; pravijo, da ko so se Srbi bližali Prizrenu, je Prochazka na vsak način hotel pridobiti Albance za krvav odpor proti Srbom in nagovaljal Albance tudi, naj se postavijo pod varstvo Avstrije, da ne bodo Srbi upali vzeti mesta. Ko mu vse to ni nič pomagalo in so Srbi kljub temu zavzeli mesto, pravijo Srbi, da je kazal svoje sovraštvo s tem, da ni hotel obiskati in priznati srbskega poveljnika Jankoviča. Ta mu je celo poslal svojega adjutanta, pribočnika, a Prochazka se ni hotel zmeniti za poveljnika. Prochazka se menda tudi ni hotel udeležiti maše, ki so jo katoliški prebivalci obhajali v zahvalo za zmago nad Turkom. Tako ravnanje da je Srbe razburilo in da so se morda res v kaki stvari izpozabili. Koliko je na vsem tem resnice, bo še polagoma prišlo na dan.

Neprijeten položaj avstrijske diplomacije. — Glasovi listov.

Izjava, ki smo jo prej omenili, je napravila na vse silno čuden vtis. Vsa Evropa je dobila vtis, da so se naši diplomati zopet enkrat zaleteli. Značilno je, da ne pove naša vlada, kaj so Srbi storili Prochazki in pa kakšno zadoščenje da bo zahtevala. Listi pišejo, da s to nejasnostjo škoduje vlada ugledu cele države.

Listi, naj bodo avstrijski ali tuji, vsi priznavajo, da je avstrijska diplomacija prišla v neprijeten položaj. Nekateri pravijo, da si je s tem država toliko škodovala na ugledu, kakor če bi izgubila eno bitko. — Nemškim listom je seveda poleg tega zato hudo, ker imajo en povod manj za hujskanje na vojsko s Srbi.

Napetost ponehala? — Izjava Pašiča.

Sedaj, ko je z zadevo avstrijskega konzula odstranjena ena ovira mirnega sporazumljenja med Avstrijo in Srbijo, mogli bi soditi, da bo odnehala ona napetost, ki je doslej vladala. In res hite diplomatije zatrjevati, da je nevarnost vojne vedno manjša. Ne smemo pa verjeti vsem takim zatrdilom, zakaj Avstrija in Srbija se oborožujeta kar naprej. Obe sta pripravljene, zlasti Avstrija, da takoj lahko udarita. Kljub temu pa se nekateri vodilni krogi resno trudijo pri nas in v Srbiji, da se ohrani mir.

Zlasti Srbija hoče veliko odnehati in priti Avstriji nasproti in ji podati roko v spravo. Tako je izjavil ministrski predsednik srbski, Pašič: »Naši interesi, koristi zahtevajo, da živimo z Avstrijo v dobrem razmerju, ker nam mo-

re močna soseda storiti marsikako uslugo. Mi smo težili za izhodom na morje v prepričanju, da se bo dalo to spraviti v sklad z interesi Avstrije. Poizkušali smo se zaradi tega z Avstrijo sporazumeti, toda brez uspeha. Ker noco, da se položaj poostri, smo zdaj sklenili, da rešitev tega vprašanja prepustimo velevlastem.«

Govora v italijanski zbornici. — Minister zagovarja trozvezo.

Italija in Avstrija postopata sedaj glede Balkana sporazumno. To pa se vrši le, ker hočeta obe doseči enake uspehe v Albaniji, drugače ni sovraštvo prav nič ponehalo. O tem nas dobro pouče govori v laškem državnem zboru. Vpliven poslanec Barzilaj je povdarjal v svojem govoru, da je Avstrija v sedanji krizi zelo udarjena, da pa to Italije nič ne briga. Italijani hočejo le, da Avstrija zopet ne greši in ne razveljavljaj zmag balkanskih narodov. Na koncu govora še enkrat pove, da Italijani nimajo dolžnosti kaj storiti, da se izpolnijo avstrijske sanje. — Boji se ta govornik tudi trilateralizma, ker misli, da bi potem Slovani pritiskali Lahe.

Na govor Barzilajev je odgovoril zunanji minister di San Giuliano. Rekel je, da ima trozveza predvsem miroljuben in obramben značaj. Dalje hvali trozvezo, da je skozi trideset let obvarovala Evropo vojne in Italiji pomogla do sijajne pozicije stališča v Sredozemskem morju.

Vsebina trozvezne pogodbe.

Ker v sedanjem napetem času igra trozveza precejšnjo vlogo in so jo prav pred kratkim obnovili, pogledjmo, kako bi mogla Avstriji koristiti. Leta 1888 je bila uradno razglašena in v glavnem je neizpremenjena. Med Avstrijo in Nemčijo obstoji ta pogodba:

1. Ko bi proti pričakovanju obeh zaveznikov (Nemčije in Avstrije) Rusija enega izmed obeh zaveznikov napadla, sta dolžna oba drug drugemu pomagati z vso vojno močjo.

2. Če bi Avstrijo ali Nemčijo napadla kaka druga veselila, mora drugi zaveznik ostati vsaj nevtralen. Če napadajočo državo Rusija podpira, mora drugi zaveznik hiteti na pomoč proti Rusiji.

3. Pogodba naj ostane tajna radi njenega miroljubnega značaja. Če Rusija ne bi mirovala, se jo opozori, da ima opraviti z dvema. — Pogodba je torej tajna in vseh podrobnosti ne ve drugi kot najvišji diplomatje.

Rusija odločno za balkanske Slovence. Kokovcev.

Velike važnosti za presojanje vsega mednarodnega položaja je govor ruskega zunanjega ministra Kokovceva. Dne 18. decembra je podal svojo izjavo v ruski dumi, državnem zboru. Naglašal je:

Vojaška krepost in sloga, ki so jo pokazale balkanske države, sta vzbudili v vseh Rusih gorko prijateljstvo. Slovanski Rusiji, ki je doprinesla že neštete žrtve za brate po krvi in veri na Bal-

kanu, ne more biti vseeno, ko gre za to, da dobe balkanski narodi tiste pogoje za obstanek, ki odgovarjajo rekam prelite krvi in jim zagotove miren razvoj. Prezgodaj bi bilo — pravi minister — da bi že sedaj razpravljali, kako naj se rešijo posamezna vprašanja na Balkanu. Rusija hoče delati vedno skupaj s svojimi zavezniki, sedaj pa se hoče pred vsem truditi, da se nevarnosti za mir odstranijo. Končno upa minister mnogo uspehov od posveta poslanikov v Londonu.

Posvet poslanikov velevladi v Londonu.

Poslaniško posvetovanje, ki so ga že dalje časa napovedovali, se je začelo 17. t. m. ob 4. uri popoldne. Poslaniki Avstrije, Nemčije, Francije, Rusije, Italije in Angleške bodo skušali doseči enotno evropsko stališče glede na položaj, ki ga je ustvarila balkanska vojna. Vprašanja, ki pridejo na vrsto, se bodo obravnavala, kadar jih bodo prizadete države predložile. V poštev pridejo: predvsem albansko vprašanje, vprašanje odprtja Dardanel, o egejskih otokih in protektoratu Francije nad Sirijo. — Vsi upajo, da bodo ta posvetovanja, če se bodo hitro vršila, dobro in pomirjevalno vplivala na položaj.

Priprave raznih velesil.

Vedno pogosteje se sliši o vojnih pripravah raznih držav. O Rusiji so že pred več dnevi povedali, da ima pod orožjem že kakih 18 korov. Sedaj pa trdijo, da se tudi Nemčija skrbno pripravlja. Kot znamenje priprave smatrajo na primer to, da so določili uradnike, ki morajo v slučaju vojne ostati na svojem mestu. Dalje so dobila vsa poveljništva vprašanje, če so tako pripravljena, da na prvo brezopjavno povelje lahko vse izvrše, kar je za oboroženje potrebno.

Prav taka poročila prihajajo iz Francije. Na sever in na jug vozijo vlakovi strelivo, orožje, topove in druge voj-

ne potrebščine. Tudi svoje brodograde hite Francozi oboroževati.

Da tudi naša država izvršuje vojne priprave, je že iz razmerja do Srbije in njene prijateljice Rusije razumljivo. Da se pripravljamo na vojsko, to čutijo posebno v obmejnih krajih, vemo pa tudi pri nas, saj stražijo celo vse železnice.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Slovenska obstrukcija v proračunskem odseku. — Pogajanja.

Naši poslanci v državnem zboru so sklenili, da enkrat prav krepko povedo vladi, da ne trpimo več razmer, ki vladajo pri nas. Zbornica in vsa država naj izve, da imamo v sedanjih dneh, ko se naši diplomatje zavzemajo za svobodo Albanije, na Koroškem, Štajerskem in Hrvaškem razmere, ki niso nič boljše kot albanske. Tu naj se prej zdravi, potem šele glejmo čez mejo. To hočejo naši poslanci glasno in s povdarkom povedati. Zato pa je najboljšo sredstvo obstrukcija.

Slovenski poslanci že dalje časa obstruirajo, a posebno se je v teh dneh pokazala moč obstrukcije. Večinskim strankam je že v veliko skrb. Zato so se hoteli pogajati, a ker delajo samo obljube, je šlo pogajanje po vodi.

Rekord. — Gostinčar govoril 13 ur in 40 minut!

Obstrukcija se vrši na ta način, da naši poslanci s dolgimi govori, v katerih bičajo nemško samopašnost, zavlečejo razpravo tistih stvari, ki bi jih nasprotniki radi hitro imeli. Z dolgotrajnim govorom je posekal naš poslanec Gostinčar vse dotedanje govornike. Govoril je namreč celih 13 ur in 40 minut. Začel je zvečer, ko je bila šest proč in je končal drugi dan 17. decembra ob tri četrt na osmo uro. Govoril je ves čas o stvari, tvarine mu ni zmanjkovalo, ker je v razpravi proračunski provizorij, ki obsega v svojem okvirju vse državne dohodke in stroške. Govoril je večinoma slovensko in čisto mirno in počasi.

Zbornica — hotel. — Dr. Korošec nadaljuje do 11. ure.

Večina je hotela ukrotiti obstrukcijo s tem, da se ne bi nehala seja. Ker pa mora biti za sejo zadosti poslancev, so sklenili, da ostanejo čez noč v zbornici. Poiskali so si ležišča po raznih divanah in foteljih. Te so znesli deloma v proračunsko dvorano, deloma v bližnje sobe. Ko so se eni naspali, so šli drugi počivat. — Pa vse jim ni nič pomagalo, zakaj Gostinčar bi še lahko govoril, a bil je priglasičen k besedi še dr. Korošec. Ko je tedaj Gostinčar nehaj, začel je dr. Korošec in govoril do 11. ure, ko se je začela seja v plenumu zbornice in se je morala seja proračunskega odseka pretrgati. Ker dr. Korošec svojega govora ni dokončal, ga nadaljuje v prihodnji seji. — Dr. Korošec je našteval Nemcem njih politične grehe, da so kar umolknili.

Obstrukcija v zbornici. — Nov rekord. Drugi vojaški predlog sprejet.

Češki radikali so, kakor smo že zadnjič omenili, proti drugemu vojaškemu predlogu in so ga skušali ovirati z obstrukcijo. Ko so bili premagani v odseku, začeli so obstrukcijo v zbornici. In tu je češki poslanec Fresl dosegel nov rekord. Prejšnji dan je Gostinčar govoril 13 ur in 40 minut, Fresl pa prihodnji dan celih 16 ur. Začel je govoriti 17. decembra ob 8. uri zvečer in je končal ob 12. uri drugi dan. Dobil je dva odmora po pet minut. Ko je končal, bil je bledega lica, a še vedno živahen. Govoril je češko. Neka posebnost je, da sta oba govornika Fresl in Gostinčar abstinenta. Fresl si je med govorom hladil žejno le z limonado, vodo in mlekom.

Večina je nazadnje vendarle sklenila, ko so češki radikali morali odnehati, tudi drugi vojni zakon, z malimi izjemami, kakor je bil predložen. Pomniti je, da je to izjemen zakon, ki velja le za čas vojske; takrat bo po mnenju mnogih celo v korist ljudstvu.

RAZGLED PO DOMOVINI

Božično voščilo »Domoljubovo«, njegovega uredništva in upravnništva, je na drugem mestu. Pazljivo je preberite in si je k srcu vzemite!

Kaj je poglobljena želja »Domoljubova« sedaj ob sklepu leta? To je želja in prošnja, da prav nobeden od dosedanjih naročnikov ne odpade! Ali se bo izpolnila?

Zadnjič v tem letu Vas obišče »Domoljub« s pričujočo številko, zato Vas pa tem nujneje prosi, da izpolnite natančno vse, kar Vam je zadnjič naročal. Prav posebno Vas pa opozarja, da bo po novem letu samo parkrat še obiskal one naročnike, ki ne bodo takoj po prejemu te številke odposlali svoje naročnine. Pohiti naj torej s plačilom 3 kronic vsak, kdor noče imeti neprijetnih posledic, da lista več ne bo.

Deželni zbor kranjski utegne biti sklican po sv. treh kraljih k rednemu zasedanju, da reši deželni proračun za leto 1913 in razne druge nujne zadeve.

Kmečka zveza za ljubljansko okolico ima na Silvestrov dan, 31. decembra, ob 10. uri popoldne svoj letni občni zbor na galeriji »Ljudskega doma« (Streliška ulica). Člani naj se polnoštevilno udeležijo. Poroča gospod deželni glavar dr. Iv. Šusteršič. — Zaupnike K. Z. prosimo, da pobero udnino in agitirajo za obilno udeležbo.

Opozorite vsakogar, naj nam prvo številko prihodnjega leta takoj vrne, kdor ne misli več prejemati lista na

svoj naslov. Kdor namreč obdrži par števil, je znamenje, da si hoče list še nadalje naročiti, in vsak tak mora plačati naročnino. Izgovor, da lista ni več naročil, ne velja.

V okrajni šolski svet litijski je bil izvoljen župan Oroslav Bric; namestnik pa je župan svetokriški Fr. Miklavčič.

Učiteljskih mest je na ljudskih šolah na Kranjskem sedaj 1002.

Občinski posredovalni urad je dne 15. decembra pričel poslovati na Ježici pod vodstvom župana g. Vilfana. Obravnaval je v petih spornih zadevah, od katerih je poravnal tri.

Sobotna izdaja »Slovenca« se je našim somišljenikom po deželi zadnje leto izredno priljubila. Sedaj ob novem letu je najlepša prilika, da jo naročite zase ali za svoje v tujem kraju. Za Avstro-Ogrsko stane celoletno 7 K, za Nemčijo 9 K, za ostale zunanje kraje radi visoke poštnine 12 K.

Spomenik pok. cesarici Elizabeti so odkrili minulo nedeljo, dne 15. decembra, v Trstu. Pred spomenikom je daroval sveto mašo in nato spomenik blagoslovil presvetli škof dr. Karlin. Cesarja je pri odkritju zastopal nadvojvoda Fran Salvator.

Umrla je v Gorici uršulinka S. M. Bonaventura Treven iz čislane rodbine Trevnove iz Idrije. Naj v miru počiva!

Napredek pri »Primorskem Listu«. »Primorski List«, brat našega »Domoljuba« v sosedni Goriški, dobi z novim letom posebno prilogo, ki bo namenjena posebno opim, ki ne morejo redno obiskovati cerkvenih govorov in društvenih predavanj.

Vlom v kapelico. V noči od 16. na 17. t. m. so neznani vlomilci vlomili v kapelico v Ilirski Bistrici. Nabiralnik je bil pa pred kratkim izpraznjen, zato niso mogli dosti dobiti. Polzkušali so tudi vlomiti v kapelico na Topolcu, a so bili prepodeni.

O nečuvnem postopanju v tržaški zavarovalnici proti nezgodam napram nekemu pomoči iskajočemu zavarovancu poročajo dnevni časopisi. Ker je mož zahteval svoje pravice in se drznil govoriti v slovenskem maternem jeziku, so ga uradniki baje dejansko napadli in ga vlekli po stopnjicah na prosto. Mož je bil ves pobit in raztrgan. Kaj nimamo Slovenci pri tem zavodu res nikakih pravic?

Ponesrečila se je dne 10. t. m. v baškem hribovju nad Podbrdom na Goriškem stara žena Marija Kusterle. Ubožica je šla grabiti listje, a je padla čez skalovje in se ubila. Pred tremi leti se je na ravno isti strmini smrtno ponesrečil njen mož Anton.

Mrtvo so našli v Spodnjem Jakobskem dolu pri Št. Jakobu v Slovenskih goricah na Štajarskem v njeni koči 68-letno viničarko Jožefo Štitar.

Hotel »Zlatorog ob Bohinjskem jezeru« (Ukance), prejšnja last g. Ravhekaria kupilo je na javni dražbi »Slovensko planinsko društvo« za 27.000 K.

Zemeljska smrt pod vozom. V petek 13. t. m. obrog poldne je vozil posestnik Janez Lakner iz Male Lahinje voz peska

v Loko pri Črnomlju. Ko je bil že blizu Loke, je krenil s slabe poti na njivo. Ko pa je hotel z njive zopet nazaj na pot, se je voz nagnil. Lakner ga je hotel pridržati, a bil je preslab in poln voz se je prevrnil nanj in mu prsa popolnoma potrl. Bil je na mestu mrtev. Lakner zapušča družino in slepega očeta.

Konj ga je ubil. V Trbovljah na Štajerskem je konj hlapca Antona Barliča tako močno udaril v obraz, da je vsled poškodb umrl.

Zemlja se je podsula v rudniku v Zagorju ob Savi na delavca Lovrenca Borštnerja. Borštner ima zlomljen križ ter bo skoro gotovo umrl.

Vojaška straža ustrelila neznanca. Pri Sv. Luciji je vojak, stoječ na straži, ustrelil na nekega človeka, ki se ni zmenil za njegov klic »Halt!« Neznanec je obležal mrtev. Ne ve se, kdo je.

Vojaka povozil vlak. V ponedeljek, dne 16. decembra zvečer je vlak na mostu pri Prvačini na Goriškem povozil nekega vojaka, ki je ondi stal na straži. Ker je most zelo ozek, vojak pa se ni mogel dosti zgodaj umakniti z mesta, ga je stroj zgrabil za torbo za patrone in ga spravil podse. Poleg drugih poškodb ima tudi zlomljeno lobanjo. Vojak je Jožef Rozman od 47. polka iz Gorice. Star je bil 22 let.

Nesreča ali umor? V Hletišah, glavarstvo Logatec, so našli kakih sto korakov od pota moško truplo, ki je moralo že nad pol leta ležati zunaj. Glava, noge, čevlji, vse je ležalo raztreseno drugo od drugega. Kdo je ta neznanec, se bo težko dognalo. V obližju ne pogrešajo nikogar.

Trileten otrok zažgal. V št. Petru na Medvedovem selu na Štajerskem so te dni zgorela vsa poslopja posestnika Gregorja Škorca. Zažgal je triletni otrok, ki se je igral z vžigalicami. Skrivajte vžigalice pred otroci!

Nesreča na železnici. Dne 17. decembra zvečer je šel preko železniške proge na Lazah blizu Litije 45 let stari delavec Janez Makovec. V tem trenutku je privozil na postajo brzovlak. Stroj brzoviaka je Makovca zgrabil ter ga vrgel z vso silo na tla. Poškodovan je na levi roki, nogi in na glavi.

Sam se je usmrtil v Podragi pri Postojni 38 let stari čevljarski mojster Jožef Benčina z Reke. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok. Govori se, da je storil obžalovanja vredni čin v hipni blaznosti.

Novice iz Amerike. Slovenski zdravnik v Clevelandu dr. F. J. Kern se je v Calumetu poročil z gdnico Nežiko Vertin. — V Eveletu, Min., se je vsled neprevidnega ravnanja s puško ponesrečil rojak Janez Češarek; hotel je izprazniti zadnji naboj iz puške, pri čemur se je po nesreči ustrelil. — V Aurori v Ameriki je podsula plast rude do smrti rojaka Antona Čampa.

Libeliče na Spodnjem Koroškem. Z žalostjo nas je potrla vest, ki smo jo zvedeli v torek, dne 17. decembra, da je umrl g. Simon Kuk, p. d. Zmave v Potočah. Rajni je bil vsem najlepši zgled; živel je med samimi nasprotniki, a ostal vedno zvest pristaš S. L. S. Naj v miru počiva!

Vse zavedne in napredne Slovence, vse, ki jim je kaj za srečo naroda in čast božjo, vse, ki imajo na pravem koncu glavo in na pravem mestu srca — vabimo na

III. SLOVENSKI PROTIALKOHOLNI KONGRES,

ki bo v nedeljo, 29. in ponedeljek 30. decembra, v veliki dvorani Uniona v Ljubljani. Kongres obeta biti sijajen. Deželni odbor kranjski je povabil k udeležbi vsa županstva, knezoškofijstvo, duhovščino, deželni šolski svet vse učiteljske. Povabljeni so tudi vsi zdravniki, vsa okrajna glavarstva in sodnije na Slovenskem. Tukaj pa povabimo poleg vseh drugih še posebej naša društva. Vsako društvo naj pošlje na kongres najmanj enega, Ljubljani bolj bližnja društva pa lahko tudi po več zastopnikov. Če kdo, so posebno udje naših izobraževalnih društev poklicani delati za treznost; saj le v treznosti je mogoča izobrazba, v pijanosti pa je surovost. Vsi občudujemo Srbe in Bulgare v njih junaštvu in zmagovitosti nasproti Turkom. Vsi pa, ki Srbe in Bulgare poznajo, trdijo o njih, da so jako trezni. Pijanec med njimi skoro ni videti. Ta treznost je mnogo pripomogla k njih zmagi. Posnemajmo naše brate v treznosti, da bomo junaški in zmagoviti tudi mi!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obreštuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat:

Na ženskih klinikah se je dobro poznata Franc Jožef-ova grenčica izkazala kot najbolj priljubljeno odvajalno sredstvo. Tudi najbolj občutljive bolnice zavživajo rade to izvrstno, naravno sredstvo, ker nastopi že po kratkem času dobrodejen učinek in brez neprijetnih postranskih pojavov. Tajni svetnik prof. dr. pl. Winckel v Monakovem piše: »S tem potrjujem, da sem že od mnogih zdravnikov pohvaljene ugodne učinke naravne Franc Jožef-ove gren-

čice mogel zaslediti tudi pri lastnih preizkušnjah! — Na prodaj v lekarnah, drožerijah in prodajalnah rudninskih voda. Ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožef-ovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti.

38

Gorenjske novice

g Šmartno pod Šmarno goro. Pretečeni mesec smo imeli sveti misijon, ki se je ob veliki udeležbi ljudstva prav lepo izvršil. — Naša društva se vedno lepše razvijajo. Saj se pa tudi vsi pametni možje, žene, dekleta in fantje zbirajo v njih, ker delujejo po načelih sv. katoliške cerkve. Tako je prav. Vsi možje in žene, ki želite kakega razvedrila, pristopite k našemu katol. slov. izobraževalnemu društvu in se tudi radi udeležujte vseh prireditvev! Dandanes so resni časi. Potreba katoliških društev se vedno bolj jasno kaže. Zato pa, očetje in matere, je vaša dolžnost, da pomagata svojemu za vse dobro vnetemu g. župniku pri vzgoji mladine. To pa boste najlepše storili, ako boste svojemu župniku šli na roko in društva kolikor mogoče podpirali! Prav posebno so se pa dvignile dekleta, ki hočejo skoro vse biti v Marijini družbi. Prav tako, mladenke! Vse pod zastavo Marijino! In ker vsak človek potrebuje zabave in jo tudi Marijinim hčerkam nihče ne brani, zato pristopite k izobraževalnemu društvu, ki vam nudi različne poštene zabave z igrami, petjem, knjižnico itd. Vsi pošteti fantje se pa zbirajo pod peroti Orla, se izobrazujejo, bistrijo um in srce. Tako je prav, dragi mladeniči! Le pridno se udeležujte telovadbe in sploh vsega društvenega življenja. Pridružite se pa tudi vi, ki nas sedaj še bolj po strani gledate. Izobraževalno društvo se pripravlja za igro »Divji lovec«, na kar že danes opozarjamo. — »Domoljub« je že zelo razširjen po naši župniji. Dragi Šmarčani, storimo vsak po svoji moči, da »Domoljuba« še bolj razširimo in pripravimo če le mogoče v vsako hišo!

g Iz Tržiča. Zelo smo napredovali v tekočem letu. Dobili smo slovenski občinski odbor, novo večino v krajnem šolskem svetu, mirovno sodišče, ki je strankam prihranilo precej nepotrebnih stroškov, ker je poravnalo že dokaj preprirov. — Tudi časopisje je lepo razširjeno. Skoro v vsaki hiši se here »Domoljub«, »Bogoljubov« je blizo 150, »Naša Moč« se je letos vsled izbornega uredništva povzdignila na 40 naročnikov, »Slovenec«, ki se prodaja v trgovinah Mally in Gregorec, se zlasti ob nedeljah marljivo prebira. Toda ne zadovoljimo se s tem, temuč poskrbimo, da se bo naše katoliško časopisje še bolj razširilo. V vsako hišo mora vsaj en katoliški list. Naši listi bodo tudi v novem letu prinašali kakor doslej novice iz domačega kraja. Zato imamo

več dopisnikov pripravljenih. Vsem prijateljem in naročnikom »Domoljuba« vesele praznike in srečno novo leto 1913! — Hranilnica in posojilnica v kaplaniji bo obrestovala z novim letom vloge po 4 in pol. Domač denar v domače hranilnice. S tem najbolj pomagamo tistim, ki morajo iskati posojila.

g Predvor. Umrl je po dolgotrajni bolezni dne 5. nov. t. l. spoštovani posestnik v Bašlju Primož Roblek v starosti 67 let. Zapustil je ženo in deset otrok, izmed katerih so štirje odrasli v Ameriki, ostalih šest nedoraslih je pa doma. Hud udarec je to za družino. Rajnik je bil dober mož, skrben oče in sploh v vsakem oziru spoštovanja vreden gospodar. Na svidenje nad zvezdami, kamor si šel po zasluženou plačilo!

Dolenjske novice

d Škocijan pri Mokronogu. Kadar zra- stejo iz liberalnih grehov sadovi, takrat bi jih liberalci najraje utajili ali pa so tiho kot miši. V »Slovenskem Domu« so se že enkrat obtožili, kako nesrečna je njihova mladina. Seveda ne čisto odkrito. Zdaj je obsodba že sklenjena. Trije izmed te liberalne mladine so obsojeni vsak na pet in pol, dva pa na tri leta in pol. Skupaj na triindvajset let in pol. Tako se je škocijansko sokolstvo srečno seznanilo z Gradiško. — No, liberalci nič ne povedo v »Slov. Domu«, kam pridejo mladi, če se stari liberalci norčujejo iz pastirskih listov, iz pridig in iz duhovnov.

d Višnja gora. V krajni šolski svet v Višnji gori so bili dne 17. decembra 1912 izvoljeni: Za občino Dednidol Mihael Omahen, nam. Anton Skubic; za Križko vas Janez Erjavec, nam. Fr. Jamnik; za Leskovec Martin Zupančič, nam. Matevž Perme; za Polico Fr. Škufca, nam. Martin Gorše; za Višnjo goro Anton Perko, nam. Jakob Vidic; za Žalno Anton Kastelic, nam. Franc Brodnik. Vsi so pristaši S. L. S.

Notranjske novice

n Dobrova, dne 19. decembra 1912. Kobilice. Leta 1909. se je bil zanesel gori na dobrovski hrib od nekod velik roj kobilic; množil se je tako silno, da se je bil lansko leto razširil že preko vsega hriba doli v dolino. Gozdno listno drevje je bil ta škrat tako objedel, da na nekaterih krajih ni bilo nič listja za steljo dobiti. Ko bi se bil ta vróg še naprej tako milijardno množil, bil bi nam kmalu po celi dolini vse pridelke uničil. Hvala Bogu, da je prišlo drugače! Letos je bilo v marcu in aprilu ugodno in tako toplo vreme, da se je bil ta mrčes zlegel iz jajčec, pa tudi glogovi belin je izlezel iz svojih zimskih zapredkov; dne 3. in 4. maja letos je bila pa velika slana, ki je pokončala vse kobilice in

glogove beline tako, da teh dveh škodljivcev letos pri nas skoraj opaziti ni bilo. — Letina. Žita so bila zelo lahka, rajde toliko kot skoraj nič, proso in oves dobra, krompir je izvrstno obrodil; fižol zelo stročnat, a bilo je zanj premokro; isto velja tudi o turšici; prekuha si je bila proti koncu dobro opomogla. Sena veliko in lepega; otave je pa radi vednega deževja ostalo veliko nepokošene. Jabolka so pa bila tako obrodila, da že od leta 1886. niso bila več tako polna. — Šolski vrt. Na tem vrtu je bila pa letos že sedma egiptovska suha letina. Pred sedmimi leti je bil ta šolski vrt, ki meri 1020 m², še v najboljšem stanu, kar morajo vedeti tudi tedanji šolski nadzorniki; sedaj je pa popolnoma opustošen in ima v njem prostor le še fižol in krompir. Občina, oziroma šolska mladina pa ni imela od šolskega vrta že skozi celih sedem let niti vinarja dobička, pač pa stroške za najemnino in popravo ograje. Smo pač napredni za kaj drugega, — le za sadjarstvo smo postali pravi zaspanci. Tudi vrág je imel posebno dobro letino, in sicer tam, od koder bi se kaj takega najmanj moglo pričakovati. — Šola. Stara slovenska navada je bila, da se je šola vedno kolikor mogoče blizu župne cerkve zidala. Tudi na Dobrovi so bili leta 1846. pozidali šolo na meznarijsko hišo, ki je najbližja cerkvi. Šolska hiša blizu cerkve ima svoj imenitni pomen tudi z odgojevalnega stališča mladine, če jo vodi tudi v resnici krščansko učiteljstvo in v pravem Slomškovem duhu. Sedaj pa menda hočejo na Dobrovi novo šolsko hišo postisniti ven iz vasi tja na sabbto ob okrajni cesti pred neko gostilno. Ja, ko bi se šola zidala za par mesecev in bi se dala prenesti kot kaka gajbica, naj bi bilo, a zidala se bode za celo bodočnost — tu je pa treba že malo bolj premisliti. Imate blizu cerkve jako pripraven prostor za šolo; na tem prostoru bi bila res v ponos in kras celi fari ter bi vam, prizadetim faktorjem (zastopnikom občine, cerkve in šole) delala čast za vso bodočnost. Tukaj bi šolski otroci lahko po končanem dnevnem poduku obiskovali za nekaj trenutkov presv. Rešnje Telo, kar sedaj pogostokrat store, kar bi jim, če šolo tja vun iz vasi izženete, ne bilo nikdar več mogoče. Med poletnimi meseci je tudi vsaki teden dvakrat šolska sv. maša; zakaj bi se morali otroci goniti od tam sem v cerkev in iz te zopet tja vun iz vasi v šolo? Kaj pa gospodje katehete, ki bi imeli pota tja vun iz vasi v šolo, ki bi se jim bila za celo bodočnost lahko prihranila, ko bi se šola sezidala na pravem mestu blizu cerkve. Res je, da imate že kupljen »blek« zemlje za šolo tam zunaj vasi; pa to ni še prav noben vzrok, da bi morala šola ravno tam stati in bi bila v nepriliko prave odgoje glede otroških duhovnih vaj. Pri javnih stavbah se hitro steri napaka, ki se nikdar več popraviti ne da in jo obžalujejo že sami izvrševalni organi — pa se ne da več pomagati. Torej, ako se že nekaj dragega dela, naj se izvrši vse tako, da bode tudi za vso bodočnost popolnoma odgovarjalo svojemu vsestranskemu vzvišenemu namenu in bode služilo tudi v kras in olepšavo središča dobrovske fare, vam pa, prizadetim faktorjem, v ponos in dokaz.

da ste bili res razsodni in praktični možje, kateri ste delali ne le za trenutek, ampak za prihodnost. — »Domoljub«. V velik ponos našim Dobrovčanom so »Domoljubovi« naročniki, katerih se je letos nabralo toliko, da jih dobiva ob koncu leta 174 svoj list v skupnem zavitku; dva pa prejmeta »Domoljuba« na svoj naslov; tako je v dobrovski občini koncem leta skupaj 176 »Domoljubovih« naročnikov. To je za našo faro zelo častno število; pri tem številu naj tudi v bodoče — ne le ostanemo, — ampak naj se še izdatno pomnoži. Vsi sedanji naročniki, kateri še niso poravnali naročnine za leto 1913., se uljudno prosijo, da to store prav kmalu; naročnina za skupne naročnike se naj plačuje — kot do sedaj — tudi letos pri c. kr. poštnem uradu na Dobrovi. — Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem zvestim naročnikom »Domoljuba« po širni domovini daj Bog!

KAKO SO BALKANSKI NARODI NAUČILI TURKA, ABECEDE.

Slike brez besedi.

»uk«

»ik«

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Društvo Sv. Jožefa v Trziču priredi v nedeljo, 29. t. m. krasno Finžgarjevo igro »Naša krič«. En del se vrši na našem Ljubelju. Nastopi pri igri par novih, izbornih moči. Pričetek ob pol 8. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi vabi ženski odsek društva. Izobraževalno društvo v Škocjansu pri Turjaku priredi na praznik sv. Štefana popoldne ob 2. uri igro »Kmet Herod«. Pred igro bo petje in godba. Igra se ponovi v nedeljo.

Iz Št. Vida nad Ljubljano: Na praznik Sv. Štefana, dne 26. decembra, priredi dekliška Marijina družba v Cebavovi dvorani predstavo: »Ljudmila«. Začetek takoj po litanijah. Ker je igra zares lepa in podučljiva ter vstopnina primeroma zelo nizka, je upati polnoštevilne udeležbe.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Ribno pri Bledu. Slov. kat. izobraževalno društvo v Ribnem je preteklo nedeljo napravilo veselico v prostorih gasilnega društva. Na sporedu je bilo tamburanje in igre. Igralci in tamburaši, ki so šele prvič nastopili, so izvrstno rešili svojo nalogo. Na željo občinstva se v nedeljo ponovi. Želeti je, da bi se tamburaški zbor še pomnožil, ker sedaj jih je le osem. Čisti dobiček se bo porabil za poplačanje tamburice in drugega orodja. Mladina naj se izobražuje s čitanjem katoliških časopisov in knjig ter z lepo umetnostjo petja in godbe. Proč pa z branjem strupenega liberalnega in brezverskega časopisja, proč s ponočevanjem, popivanjem in pretepi!

Št. Vid pri Vipavi. Kat. slov. izobraževalno društvo dela nov oder. Mizarji pridno delajo, in upamo, da bomo v kratkem lahko ljudstvu pokazali, kaj imamo. Pri izdelovanju odru ima največ skrbi naš požrtvovalni tovariš tajnik, kateremu društvo njegove splošne požrtvovalnosti nikdar poplačati ne more. Bog mu povrnil! — Veliko si storil že do sedaj, kaj pa v prihodnje? Poznamo te dobro, zato upamo, da ker si postavil temelje, želiš postaviti tudi krono novemu odru. Bog naj pa blagoslovi vse, kar storiš za vero in narod!

Za kratek čas

Ob srebrni poroki. Hlapci čestitajo gospo darju: »Bog daj Vam in Vaši ženi vse dobro povodom srebrne poroke in da bi prav kmalu obhajal tudi zlato poroko!«

Slabo upanje. Nabiravec prispevkov za reveže: »Gospa, ali smem pričakovati, da bo Vai gospod soproj tudi kaj podaril?« — Gospa: »Bo težko kaj. Navadno ne da nič, pa še tisto z nevoljo!«

Čuden izgovor. Upnik: »Zdaj bi bil pa vendar že čas, da mi tistih par kronic vrnete, katere sem Vam posodil!« — Dolžnik: »Kaj pa mislite? Ali menite, da sem terno zadel?«

Nepravi čas. Zenin: »Kaj praviš, Minka, ali bi šel zdajle k tvojemu očetu tebe snubit?« — Ona (gleda skozi ključavnico): »Oh, nikar zdaj! Oče ravno muhe pobija, in takrat je trdosrčen!«

Različno: A.: »Zakaj ne piješ kave?« — B.: »Zato ne, ker potlej ne morem spat!« — B.: »Pri meni je pa ravno narobe: če spim, pa ne morem kave piti!«

Naši stari očetje

rabišo že dobra, preizkušena domača zdravila, da odstranijo vseh vrst bolečine, takoj v začetku in res bi bilo treba ter zlasti v mrzlem letnem času paziti, da se ne zanemari še tako lahka oboležost, ampak da se jo že pri najmanjšem pojavu, torej takoj, če se čutijo bolečine odpravi. Odraslim in otrokom, pri katerih se n. pr. opazuje namčenje h katarju, more dober, preizkušen izdelek pomagati, da se že pravočasno proti temu nastopi. Že smo se sto in tisočkrat

prepričali, da je tak bolečine pomirjujoč, osvetojuč, krepljen izdelek, s katerim smo že večkrat odpravili razne bolečine in utrujenost ter marsikatero drugo motečo boleost, pristni Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«, na katerega s tem opozarjamo svoje čitatelje

Če je kaj res dobro! se priznava tudi od strokovnjakov in kako sodijo o Fellerjevem fluidu z znamko »Elsafluid« praktični zdravniki, dokazuje sledeče pismo: »Zahvaljujem se Vam toplo za Vaš Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«, izdelek, ki se je naravnost sijajno obnesel pri vseh skrinastih bolečinah. Priporočam Fellerjev fluid, kjer je sila, najtopleje in

Vas prosim, da mi ga zopet pošljete za lastno uporabo, znesek zanj Vam pošljem. Dr. A. David, mestni zdravnik v Sienlavi pri Jaroslavi, Galicija.« Pristnega Fellerjevega fluida naročite 12 malih, 6 podvojnih ali 3 specialni steklenici za 5 kron franko pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsatg št. 16 (Irvatsko), kjer se tudi dobivajo zanesljivo učinkujoče Fellerjeve odvarjalne rabarbarakroglice z znamko »Elzakroglice«, in sicer 6 škatel za 4 krone franko, ki jih smete rabiti brez pomisleka veliki in mali, stari in mladi, če želodec ni v redu. Naj bi bil ta neselbičen namig v blagor tudi našim čitateljem. To bi nas res veselilo.

Preveči

Uradnik pride h gospodarju prosit za dva dni dopusta.

Gospodar: „Kaj, dva dni — gospod — ali mislite potovati okoli sveta?“

SKRIVALNICA.

Kje pa je rekrut?

Zaključek uredništva v soboto dne 21. decembra dopoldne.

Z Bogom, staro leto!

Bolezni prehlajenja, kakor kašelj, katar, influenco
 ublažuje in odstrani, vzbuja tek in ki ima dobro slast

Sirolin „Roche“

najboljše sredstvo zoper

bolezni pljuč.

Zahvala.

Ob nepričakovani, prerani smrti nezabnega sorodnika prečast. gosp. župnika

Ivana Možina

Izrekam tem potom mojo najudanejšo zahvalo preč. g. Jareu, župniku v Hotedršici, za hitro duševno tolažilo ranjčkemu v zadnji uri, gospodu dekanu Arkoču za ves trud vsem duhovnim gospodom sošolcem in bližnjim sosedom, ki so prihiteli od daleč in blizu izkazat zadnjo čast blagemu pokojniku. Zahvaljujem se tudi domačim župljanom in šolski mladini za spremstvo, zlasti gospodu Frano Grudnu, ki se je z vso požrtvovalnostjo trudil, da se je raniki častno spremljal. Zahvaljujem se slavnemu gasilnemu društvu in pevcem za ganljivo petje. Bog plačaj vsem stotero!

Godoviš pri Logatu, 19. decembra 1912.

Marija Otrin,
sestrčina.

3949

Vsem bratom Slovanom

— priporočamo pri nakupu lanenega in bombažastega blaga, naj si naroče čimprej o-tanke ravnega blaga, kot kanzasa, platna, tkanin, oefira, okforda itd. — 40 metrov ostankov od 3 — 4 metrov dolgih za K 14 —, 1 garnitura odelj za 2 postelji in 1 mizo K 7 —, 1 garnitura za 2 postelji pregrinjaj, pravi francoski damast, 16 m, širine 140 cm za K 22 —, 30 m la angloskih odelj za 10 damskih srajc za K 7-50 pošljim zasebno naročniku. Neoprijatelj vsemem nazaj, vrnem donaj ali zamenim blagu. **ADOLF ŠKODA** tkalnice, Češka Černa, p. Nachod, Češko. 3949

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 17. decembra 1912.

Deželni pridelki:	Cena		Živalna. meso	Cena		
	K	V		K	V	
Pšenica	23	—	živa vaga:			
Rž	21	—				
Ajda	22	80		Goveda pitana	85	—
Ječmen	20	40		lelela težaa	108	—
Oves	22	—	Teleta mela	102	—	
Proso belo	20	20	Prešici	124	—	
Proso ramente	21	20	Koštruni	100	—	
Koruzna stara	17	90				
Koruzna nova	25	—	Kuretina in drugo:			
Leča	26	60	Maslo kuhano od			
Grah	30	—	K 200— do	300	—	
Laneno seme	19	—	Maslo surovo od			
Grasica	158	—	K 280— do	320	—	
Domnja detelja	26	30	Slanina sveža (špeh)	174	—	
Fižol ribančan	32	—	Slanina prekajena	184	—	
Fižol prepelicer	28	—	Mast svinjska	193	—	
Fižol Mandolin	10	—	Loi	98	—	
Cebula	6	—	Jajca 100 komadov	13	—	
Krompir	10	60	šanci	1	70	
Zelje sveže	102	—	Golobi	85	60	
Zelje kislo brez soda	3	—	Raca	?	—	
Repa gorenjska	9	—	Gos	?	—	
Repa sveža	30	30				
Repa kisla brez soda	89	—	Kolonijalno blago			
Brinje	70	—	na dobelo:			
Kumna	40	—	Riz Rangon od			
Oreh	50	—	K 31-50 do	45	—	
Gobe suhe	12	—	Rayn Santos od			
Suhe hrustke	10	—	K 22-	302	—	
Suhe češnje	7	—	Sindkor	82	—	
Ječice	5	50	Petrolej	37	—	
Zelod	2	80				
Smrekovi storži	3	—				
Seno	3	—				
Slama	3	—				
Stelja	3	—				

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje

fižol, krompir, proso, ajdo in druge poljske pridelke.

Trgovcem priporoča nakup kave, riža, sladkorja itd. Zaloga pristnih domavin jih.

Naročajte sobotnega „Slovenca“

Na prodaj dve posestvi

ob okrajni cesti v bližini rogaške železnice. Primerni tudi za vsakega rokodelca. Dopisi pod „posestvo“ pošto ležeče šmarje pri Jelšah štajersko. 3937 2

!! Agitirajte za „Domol uba“ !!

Herbabny-jev podfosfornato-kisli Apneno-železni sirup

Ta je že 43 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prvi sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospesuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev naslednik).** Kaiserstrasse 73—75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodaju, St. Vidu, Trzinu, Trstu, Velikevci in Voljpurku. 3455

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Varstveno zavarovan. PURJODAL.

Jod sarsaparilla izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolesi. Povsod tam, koder se od ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se upogablja z najboljšim uspehom. Je lahko prebaven in brez škod. posledic. Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII./1.

Naprodaj imam lep, garan-
tirano čist
ajdov in rožni med
v škattljah po 5 kg po pošti za
K 11-40 franko. Jakob Ferenc,
Čebelar, Turjanec, p. Radenci,
Št. 3 399

**Izvrstna
godala**

v krasni izpeljavi in naj-
boljše kakovosti pošilja
c. kr. dvorni založnik

Jan Konrad,
zalogo in razpošiljal-
nica muzikalij, Brúx
št. 4487 (Češko).

Ročna harmonika K 5—
vijoline kron 5-80, citre
K 4-80, okarina 70 vin.,
orgljice 80 vin., flaute
K 1-70, pihalni akordeon
K 2-50 v najbogatejši is-
berl. Glavni katalog s
4000 slikami na zahtevo
zastonj in pošt. prosto.

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskusnjo za točnejši ogled.
Puška enocevka Lancaster K 20—
dvocevka Lancaster K 20—
Hammerless-puška K 70—, Flo-
bert K 8—; samokresi K 2—,
pištola od 2 K naprej ilustro-
van cenik zastonj. P. DUŠEK,
tovarna orožj., Opotno št.
2137, ob drž. želez., Če ko.

Vzemite

ako potrebujete ure, glat-
nino, srebrnino, godala,
manufakturne blaga, ne-
nje, blago iz jekla, potreb-
ščine za dom in hišo, op-
tične predmete, potreb-
ščine za kajenje in za to-
aleto, orožje itd. Moj bo-
gato ilustrov. glavni cenik
s 4000 slikami, ki se vam
na zahtevo takoj pošlje
zastonj in pošt. prosto.
C. in kr. dvorni založnik
JAN KONRAD, razpošil-
jalnica Brúx 4489 (Češ.)

Nikelna ste. ure K 4-20,
srebrne kron 5-40, budilke
K 2-80, ure s nihalom s 50,
ure s kuckavico K 2-50, har-
monike K 2-50, samokres
K 2-50. Nikak
riziko! Zamena dovoljena
ali denar nazaj. Pošlje se
po povzetju ali naprej
vplačilo.

**Avtomatična
past!**

Za podgane K 4—, za miši
K 2-40, ujame bez nadzor-
stva do 50 kom dov v eni
noči. Ne zapuste nobenega
smrada in se zopet same na-
staviijo. Past za ščurke edina
te vrste, na katero se ujame
na tisoče škunkov v eni noči,
a K 2-40. Povsod najb. uspeh.
Pošlja po povzetju **Frane**
Humann, Dunaj, 2. Bezirk,
Aloisgasse 3/23. Mnogopo-
hvalnih pism. Pred manj
vrednimi ponudbami se av-
ri. V c. in kr. vsakih ekla-
dibnih v uporabi. Telefon
23446. 2702

**Inženerska akademija
Wismar, Ostsee.**

Za stroje in s'akt. in-
žinj. star. inženje. ge-
omeira in arhitekta. — Železobeton-
ska gradnja in
kulturna tehnik. — Novi laboratorij.
Inšt Wismar Absolventi višjih obrtnih šol se sprejemajo.

OSTANKI

30 metrov za K 14—
od raznega dobrega i mo-
dernega blaga za jesen in
zimsko za obleke, bluze in
predpasnike itd. Ostanke
so razjamenjane 2—8 in dolgi
in sveži. — Pošilja proti
povzetju 3708

JULIJ KANTOR, tka-
lica, Baby pri Nachodu
ČEŠKO.
Vzorci ostankov se ne
razpošiljajo.

**Vaša potrpežljivost se
bode poplačala**

ako se pri potrebi ur, zla-
tega in srebrnega blaga, mu-
zikalij, manufakturnega bla-
ga, usnja, jekla, raznih pred-
metov za dom in potreščin
za kajenje, priprav za toa-
leto, igrač, orožja, i. t. d.
ozirate na moj bogato ilu-
strovani cenik s 4000 slikami,
kajeti gotovo bodeste pri volji
izbreri našli kaj primernega
za Vašo porabo.

**C. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad**

razpošiljalnica v Brúxu
št. 4488 (Češko).

Nikelna ste. žepne ure kron
4-20, nikel. ure-budilke kron
2-80, ročne harmonike kron
5—, gosli K 2-80, samokres
K 2—

**Glavni katalog vsakemu
zastonj in poštino prosto**

- ZAHTEVAJTE -

zastonj in pošt.
prosto moj bo-
gato ilustrovani
glav. cenik s 4000
slikami ur, sla-
nine in srebrnine
raznih godal, je-
klenoga, usnje-
nega in manu-
fakturnega blaga, orožja itd.

JAN KONRAD

c. in kr. dvorni založnik,
Brúx št. 4488 (Češko).
Prava švicar. nikel remon-
tura s sidrom, sistem Ros-
kopf patent. K 5—, 3 kom.
K 14—, Regist. Adler-Ros-
kopf nikel rem. ura s sid-
rom K 7—. Pristna srebrna
remont. ura, odprta K 8-60.
Razpošilja se po povzetju
ali naprej plačilo — Nikak
riziko! — Zamena dovoljena
ali denar nazaj!

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kur-
jih očes, bradavic in trde
kože tekem 3 dni brez bo-
lečin ne odpravi moj unice-
vavec korenin **Ria-mazilo**.
Cena lončka z jamstvenim
pismom 1 krono. 3847

Kemény (Kaschau) I.
Pošt. predal 12/161, Ogrsko.

**V vsaki družini,
kjer se goji dobra godba,
se morajo nahajati tudi
domače orglje
(amerikanški harmonij).**

Leg. glas. Krašna oprema.
Cena od 46 mark naprej.
Ilustrirani cenik zastonj.

Aloys Mayer
kr. dvorni založnik,
Fulda.

(Cena z notnim zvezkom
obsegajočim 325 kom-
dov le 55 mark, s katero
zamore izrati vsa harmo-
nij. vsak takoj čestvero-
glasno in brez znanja za-
kirje. 3804 19

Št. 3416.

3952

Razglas.

Mestna hranilnica v Kranju

je vsled sklepa upravnega odbora v seji
dne 17. decembra 1912

zvišala obrestno mero

počeniš z dnem 1. januarja 1913, in sicer:

1. za hranilne vloge na 4 1/2 0/0; — hranilne vloge
se obrestujejo polmesečno, obresti se pripisujejo
h kapitalu polletno, to je dne 30. junija in dne
31. decembra vsakega leta, rental davek pla-
čuje hranilnica sama iz lastnega premoženja;
2. za vsa hipotekna posojila na 5 1/2 0/0;
3. za občinska posojila in za posojila javnim kor-
poracijam za 1/2 0/0, oziroma za nova taka poso-
jila na 5 0/0;
4. za posojila na vrednostne papirje na 6 0/0 in
5. za menice na 7 0/0.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Kranju,
dne 18. decembra 1912.

Nedosežen je novi „Juwo“-Separator

iz najboljšega švedskega gradiva.

Zajamčeno najostrejše
posmexenje.
Posame v uri 125 litrov,
Cena K 150.—
Tako cen in dober stroj
se dosestaj še ni izdeloval.
Cenike pošilja na zahtevo:
Josip Drol
Ljubljana
Kollzeje 69
generalno zastopstvo
tovarne mlekarških
strojev (3)
Jurani in Wolfrum
Dunaj XX/2.

Najceneje

novе giblјive brzoparilnikе

vse vrste slamoreznicе in vse
druge poljedelske stroje ter
železnino ponujata
Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji
Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.
Ne zamudite zahtevati cenik.

Dobra, zanesljiva budilka

najboljše kakovosti, s 5 letnim plame-
nim jamstvom. Štev. 3946 v poliranem
nikelnastem oklepju, 18 cm visoka, kron
2-80, s kasalnikom, ki se ponodi svesi,
K 2-80. Štev. 4558 Baby-budilka s jekle-
nim sidrom K 2-80, leta, da se ponodi
sveti K 4-80. Nikak riziko! Zamena do-
voljena ali denar nazaj. — Razpošilja po
povzetju prva trgovina ur

Jan Konrad,

c. kr. dvorni založnik, Brúx 4471, Češko.

Glavni katalog s 4000 slikami zastonj in pošt. prosto.

**Služba
policaja in občinskega slugе**

se razpisuje pri županstvu Sodražica z dnem
1. januarja 1913. Pogoј neomadeževano življenje
ter znanje slovenskega jezika v branju in pisavi.

Plača 600 kron letno. 3959

Županstvo občine Sodražica.

**V Ameriko
in Kanado**
zlozna, cena
in varna

vožnja s CUNARD LINE

Bliznji odhod iz domače luke:

Trsta: Panonia 30./1. 1913. Ultonija 4./3. 1913.
Iz Liverpoola: Lusitanija, (najhitrejši največji
in najlepši parnik sveta), 4./1., 25./1., 15./2. 1913.
Mauretania 1912, 11./1., 1./2., 22./2. 1913.

Pojasnija in vožne karte pri **Andrej Odlasek**,
Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca
Jezusovega. Cena vožnji: Trst—New-York III.
razred K 170— otroci pod 12 let K 85; povsod
še 20 K več za ameriški osebni davek.

3988.

Halna akordeon „fluta“

na katero lahko igra vsak brez znanja akordeona, brez sciteja in poska najlepše pesmi, plesa in korčnice. Št. 20/10, izdelana iz lesa, prevlečena z najkvalitetnejšim papirjem in z nikelnatim ravnelcem, nikel, nastikom, 10 nikel. tipkami in z nikel. klavištrom, 28 1/2 cm dolga, z navodilom K 3-30. Trije komadi K 8-50. - Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju c. in kr. dvor. založnik

JAN KONRAD

založnik muzikalij, razpošiljalnica v Brnu št. 4477 (Češko). Glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivoga, dobrega, skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima potbologa 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežnega belega, skubljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najkvalitetnejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg su pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blega, i pernice 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blažicama, vsaka 60 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim postelnim perjem 16 K; s puhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 20, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 13, 14 K 20, 17 K 8, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasatega gradla 180 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 50, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovojno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2261
S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

Lep okrasek

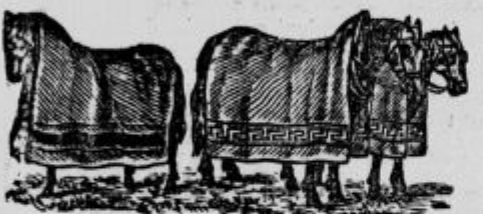
na vsako sobo so stajna imit. stenske preproge. Št. 2007 v 1. kasniakovi rodina, lanod, škrat, lev, lovska pes, dve papigi, liška, tiger, gost, srne, jeleni, v lepih barvah izvršena, 100 cm široka, 20 cm dolga, komad po K 5-60; št. 2068, ista z okraški srne, jelena, leva, približno 90 cm široka, 160 cm dolga samo K 4-80. Največja izbira namiznih in postelnih garnitur, flanel, spalnih odelj, šivalnih odelj itd. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali naprej plačilu c. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad

razpošiljalnica v Brnu št. 4481 (Češko). Glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Osi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali nočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih strok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopolnje popolnoma zastoj. 2156

Združene tovarne za volnino prodajajo letos šopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le K 4-40 komad in K 8-60 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, korej lahko pokrijejo celega konja. Različno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

STEINER-jevo komisijisko razpošiljalnico združenih tovarn za koce Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavežemo vrniti naprej poslani denar. Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od tobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-jui, župnika Kolarja Tutz-u, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrotanuj, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerisdorf, lastnika umetnega mlina, Fohringerja in dr. (1)

Usak pohvali mojo pristno solinsko britev

kovano iz najboljšega angleškega srebrnega jekla, brušena na roko, poostreana, pripravljena za pošlje v škatlici. takojlajo rabo. Vsaka britev se št. 8701. Držalo črno poi. 1/2 votlo brušena, 1/4 široka, K 1-70 • 8702. • • • • • K 2-20 • 8703. • • • • • K 2-60 • 8711. • • • • • K 3-80 Najboljša britev „Oraziosa“, ki se posebno priporoča gospodom brivcem. Registrir. znanja se dobi le pri moji tvrdki. Št. 22. Črno polir. drž. klinja 1/4 šir. 1/4 votlo bruš. K 2-20. • • • • • 2-90 Nikak riziko. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju c. in kr. Jan Konrad, razpošiljalnica, Brnu št. 4477 (Češko). Glavni katalog s 4000 slikami zastoj in poštnine prosto.

Primerna božična darila.

Naznanilo.
Radi preobložene zaloge se bode razprodajalo od danes naprej
6000
najboljših švicarskih ur kakor tudi srebrnina, zlatnina, briljanti in šivalni stroji pod tovarniško ceno. Nihče naj ne zamudi te redke prilike!
Srebrne ure od K 7— naprej.
Za obilen obisk se priporoča tvrdka
Fr. Čuden
v Ljubljani, Prešernova ulica. 3746
Primerna božična darila.

Točna in vestna postrežba. Jamci se za vse blago.

VAJENEC

se takoj sprejme v starosti 14 let za kamnoseško obrt. L. Šušteršič, kamnosek, Gilnce št. 10, p. Vič pri Ljubljani. 3781 3

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivoga skubljenega K 2—, boljšega K 2-40, pol belega prima K 2-60, belega K 4—, ilnega mehkega puha K 5—, prvo vrstnega K 7—, 8— in 9-80. Sivoga puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet kg naprej franko. 2420
Dovršene napolnjene postelje
iz gostega, trpežnega, rdečega modrega ali belega imit (nanking) blega i pernice 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka ca. 60 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim postelnim perjem K 16—, s puhom K 20—, 18—, 15—, 10—, posamezne vzglavnice K 3—, 3-50, 4—. Pernice 200x140 cm velike K 12—, 15—, 18—, 20—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-50, 5—, 5-50. Spod. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x110 cm velike K 13— in 15—, razpošilja od 10 K naprej franko proti povzetju ali predplačilu.
Maks Berger Dešenica št. a/235 Češki les.
Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

Ustanovljeno leta 1893. Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice. Društveno lastno preročeno znaša čez 6.00000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1911 3143 z 18861 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 7.355.790 K.

Načelstvo:
Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: **Ivan Sušnik**, stolni kanonik v Ljubljani.
II. podpredsednik: **Dr. Fran Dolšak**, zdravnik v Ljubljani.
Člani: **Dr. Ferdo Čekal**, stolni kanonik in Ljubljani; **dr. Jožef Gruden**, stolni kanonik in Ljubljani; **Anton Koblar**, dekan v Kranju; **dr. Fran Papoč**, odvetnik v Ljubljani; **Karol Pollak ml.**, tovarnar in Ljubljani; **B. Remec**, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik in Ljubljani; **Luka Smolnikar**, stolni vikar in Ljubljani; **dr. Aloš Ušenčnik**, profesor bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Ivan Zajc**, zdravnik in deželni odbornik v Ljubljani; **dr. Ignacij Žitnik**, stolni kanonik, drž. in dež. postanev in Ljubljani.
Nadzorstvo:
Predsednik: **Anton K. Žilč**, o. kr. profesor in kanonik in Ljubljani. — Člani: **Anton Čadež**, katehet v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **K. Gruber**, o. kr. fin. rač. oficijal in Ljubljani; **Avguštín Zajc**, o. kr. rač. oficijal in posestnik in Ljubljani.

Manufakturna (gvantna) trgovina
Pri Miklavžu
Medena ulica (zraven loterije) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne preceni. Za jesen in zimo se vpeijejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev **tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči** kakor tudi suknene in plišaste vrhne jopice za ženske. Blagovolite iz prijaznosti med znance razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Izgotovljene obleke in suknje

za moške in dečke,

ženske suknene in plišaste vrhne jopice

kakor tudi velika zaloga suknene blaga za moške in ženske obleke, perilno blago, pletene srajce hlače in nogavice, vse vrste rute in šerpe dobite v veliki izbiri v Ljubljani v trgovini

Pri Škofu

katera ima sedaj svoje prostore v Kordinovi hiši zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

Pred Škofijo št. 3

Tukaj se cenjeni odjemalci dobro postrežejo ter se ne preceni.

Na sadnem trgu ni več moja trgovina torej pazite na sliko „škofa“, ki visi pri moji trgovini zraven škofije.

Št. 1038. 14kar. zlato K 13.—
Št. 1038. Novo zlato K 6.40
Št. 1064. Zlato na srebro K 2.70

Št. 1046. 14 karat zlato K 9.—
Št. 1046. Novo zlato K 4.70
Št. 1068. Zlato na srebro K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatnino in srebrnino, predno je videl velezanimivi in bogato ilustrovani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25 ker se je moral prepričati, da se dobi tam res dobro trpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopošlje takoj, poštine prosto.

H. Suttner
Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev

velezanimivi in bogato ilustrovani cenik za ure, zlatnino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na tvrdko

H. Suttner

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za nakup ur, zlatnine in srebrnine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato z opal-kam. K 9.70

Št. 1149. Srebrna broška K 1.50

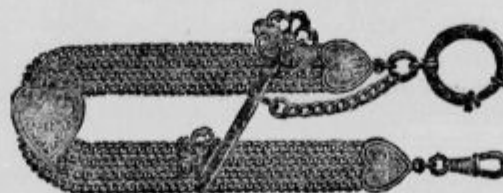
Zlato na srebro K 3.—

Št. 748. K 13.50

Št. 523. K 12.50

Št. 748. Srebrna cil.-rem., z dvojnatinim pokrovom, trpežno kolesje na 6 kamnov, K 13.50
Št. 523. Srebrna anker-rem., Rostkopi, z dvojnatinim pokrovom, trpežno kolesje, K 12.50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2.20
x 854. Srebrna verižica s srcem trivrstna 5.70
x 854. " " " " 4 vrstna 7.50
x 854. " " " " 5 " 9.—
x 853. " " " " 6 vrstna K 12.20
x 853. " " " " 8 " 15.80
x 861. " " " " 10 " 26.—
x 860. " " " " 15 " 42.—

Št. 720. K 9.70
Št. 723. K 11.70

Št. 735. K 13.

Št. 735. K 13.—
Št. 736. K 13.70

Št. 735. Srebrna cil.-rem., z močnimi pokrovi, fino kolesje, na 6 kamnov, K 13.—
Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11.70
Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatim obročkom, K 13.70
Št. 720. Srebrna cil.-rem., z navadnim kolesjem, brez okraska, K 9.70